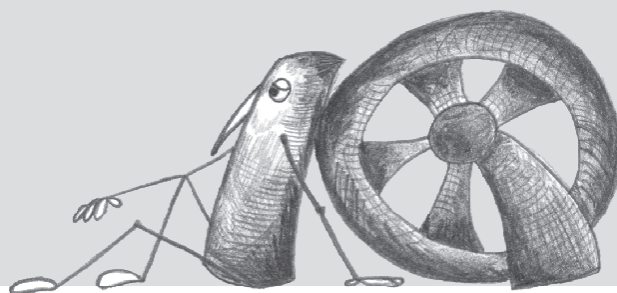

Analytická zpráva

občanského sdružení IQ Roma servis

v Brně dne 30. 12. 2005

o.s. IQ Roma servis

Sídlo a Poradna pro zaměstnanost:

Cejl 49, 602 00 Brno, Česká republika

Tel./Fax: 549 241 250

Pobočka programových center Hybešova

Hybešova 41, 602 00 Brno, Česká republika

Tel.: 543 214 805 (ředitelka, administrativa), 608 820 637 (ředitelka)

Tel.: 543 213 310 (Centrum motivace a stimulace, Centrum vzdělávání)

Tel.: 543 210 725 (Centrum komunitní a terénní sociální práce)

Fax: 543 214 809 (společný pro všechna oddělení)

e-mail: iqrs@iqrs.cz, <http://www.iqrs.cz>, IČ: 65341511

Registrace u MV ČR pod č.j. II/S-OVS/1-33 944/97-R

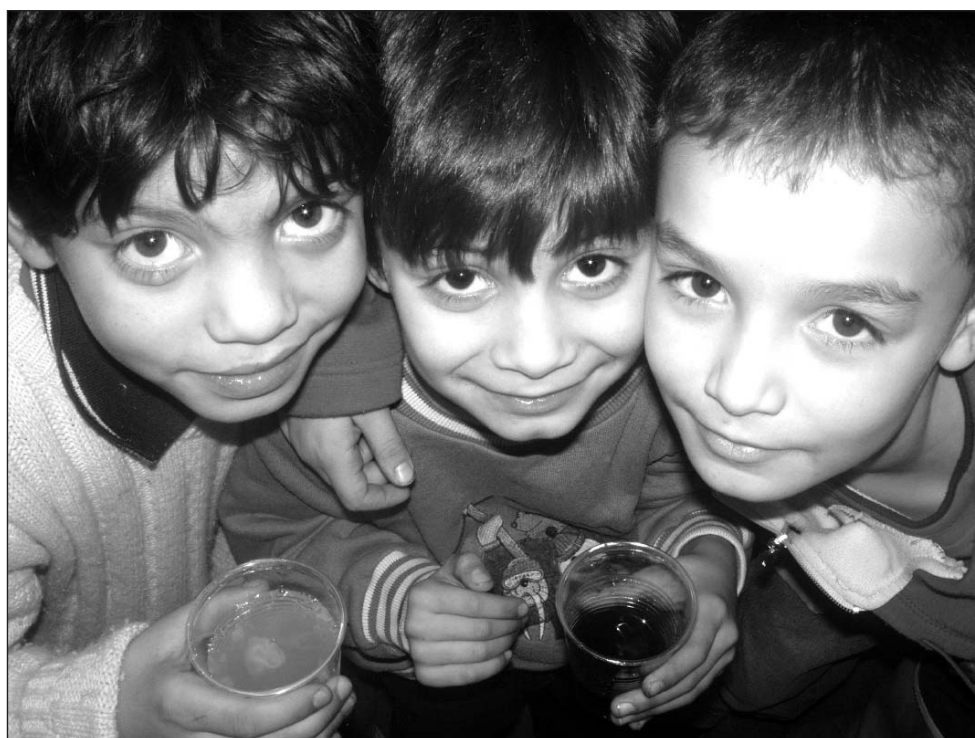
Základní prohlášení organizace o.s. IQ Roma servis

Vize o. s. IQ Roma servis

Chceme svět, ve kterém budou existovat živé a přátelské vztahy mezi Romy a majoritními obyvateli – svět, ve kterém budou Romové přirozeně zastávat důstojné společenské role s respektem ke své kultuře a národnosti.

Poslání o. s. IQ Roma servis

Být prostředníkem, který podporuje možnosti, příležitosti a odhodlání Romů na cestě jejich růstu a společenského uplatnění a chrání jejich práva a důstojnost v rámci společnosti.

„Není důležité místo, které zaujímáme, nýbrž směr, kterým jdeme.“

Holmes, J. C.

Představujeme Vám:

1. Občanské sdružení IQ Roma servis: kontext, struktura, financování	2
1.1 Základní představení o. s. IQ Roma servis	2
1.2 Struktura o. s. IQ Roma servis	3
1.3 Přehled finančních zdrojů o. s. IQ Roma servis	4
2. Činnost o. s. IQ Roma servis v roce 2005	5
2.1 Reflexe činnosti uplynulých let	5
2.2 Služby klientům v roce 2005 a 2006	5
2.3 Základní plány o. s. IQ Roma servis do dalšího období	6
3. Výsledky činnosti o. s. IQ Roma servis v roce 2005	6
3.1 Charakteristika klientů, zakázky a kontakty	6
3.2 Struktura a formy činnosti	7
3.3 Charakteristika zakázek	7
3.4 Instituce, se kterými jednáme	10
3.5 Výsledky činnosti	10
4. Centrum komunitní a terénní sociální práce	11
4.1 Obecná charakteristika programu a jeho zdůvodnění	12
4.2 Činnost CKTSP a její výsledky	13
4.3 Sociálně-právní poradna a právní servis	14
4.4 Supervize	15
4.5 Cíle a plány na rok 2006	16
5. Kombinované sekce EU projektů	16
5.1 Kontext projektů – Phare 2003 RLZ a CIP Equal	16
5.1.1 Představení projektu Phare 2003 RLZ	16
5.1.2 Představení programu Iniciativy Společenství Equal	17
5.2 Nabídka EU projektů pro klienty o. s. IQ Roma servis	18
5.2.1 Centrum motivace a stimulace	18
5.2.2 Centrum vzdělávání	19
5.2.3 Pedagogicko-psychologický servis	19
5.2.4 Centrum informací a asistence na trhu práce – Poradna pro zaměstnanost	21
6. Doplnkové projekty a akce 2005	22
6.1 Monitoring & Evaluace	22
6.2 MRG – evaluace projektu Phare	23
7. Vzdělávání zaměstnanců IQ Roma servisu	23
7.1 Osobnostní kurz	23
7.2 Strategické plánování, fundraising a standardy sociální práce	24
8. Nabídka služeb a školení dalším subjektům působícím v oblasti sociální práce	24
8.1 Evidence činnosti – profesionální administrace a dokumentace	24
8.2 Monitoring a evaluace	25
8.3 Právní školení pro zaměstnavatele	25
8.4 Doplnkově o. s. IQ Roma servis také nabízí	26

1. Občanské sdružení IQ Roma servis: kontext, struktura, financování

1.1 Základní představení o. s. IQ Roma servis

Občanské sdružení IQ Roma servis **vzniklo v Brně v roce 1997 jako dobrovolná nestátní nezisková organizace**. O. s. IQ Roma servis je právnickou osobou založenou podle českého práva na základě zákona č.83/1990 Sb. o sdružování občanů. Dne 3. 11. 1997 byly u Ministerstva vnitra ČR registrovány stanovy o. s. IQ Roma servis (č.j.: II/S-OVS/1-33944/97-R). Veškerá činnost sdružení je založena na principu nestrannosti, nezávislosti, otevřenosti a nediskriminace.

Posláním organizace je

být prostředníkem, který podporuje možnosti, příležitosti a odhodlání Romů na cestě jejich růstu a společenského uplatnění a chrání jejich práva a důstojnost v rámci společnosti.

Činnost sdružení se zaměřuje na mapování a analýzu potřeb a zdrojů místních sociálně-vyloučených romských komunit a na vytváření podmínek a příležitostí k podpoře a zvyšování občanských, sociálních, ekonomických, kulturních, vzdělávacích a pracovních příležitostí a úspěchů romských a analogicky potřebných jednotlivců, rodin a komunit.

Oficiální sídlo organizace je **Cejl 49, Brno**, kde provozujeme Poradnu pro zaměstnanost. Pobočka organizace se nachází na ul. **Hybešova 41, Brno**, kde nabízíme ostatní služby.

V roce 2003 **prošla organizace reformou** a stala se profesionální, dynamicky se rozvíjející nevládní neziskovou organizací. Dnes je IQ Roma servis důvěryhodným, kvalitním a vyhledávaným partnerem klientů a společnosti nejen v Brně, ale též v rámci jihomoravského regionu, České republiky a EU vůbec.

Služby a aktivity o. s. IQ Roma servis plánuje a nabízí na základě:

- přímé poptávky svých klientů
- poptávky subjektů a institucí, se kterými sdružení uzavře smlouvu o spolupráci; a to pouze v případech, kdy tato poptávka je plně v souladu s posláním a cíly sdružení
- výsledků mapování a analýzy potřeb v místních komunitách

Aktivity sdružení jsou v praxi tvořeny a rozvíjeny:

- dobrovolnou občanskou iniciativou a aktivitou členů, příznivců a dobrovolníků
- profesionálním servisem odborného týmu zaměstnanců (dle jednotlivých projektů a programů) – službami sociálními, právními, vzdělávacími, volnočasově-motivačními a službami zaměstnanosti – pro všechny potřebné klienty jsou tyto služby poskytovány zdarma

Mezi cílové skupiny o. s. IQ Roma servis patří **primárně Romové ve specifické životní situaci**, kterou chtějí řešit. Specificky jde o:

- rodiny nalézající se ve „složitě“-krizové sociální či ekonomické situaci
- matky s dětmi nalézající se ve „složitě“-krizové sociální či ekonomické situaci
- dlouhodobě nezaměstnaní a nízkokvalifikovaní uchazeči o práci
- mládež ve věku 13 – 26 let, která má zájem o motivační a volnočasové aktivity
- mládež ve věku 13 – 26 let (a částečně i dospělí) se zájmem o využití nabídky vzdělávacího centra
- osoby diskriminované na trhu práce či v přístupu k hodnotám společnosti

Sekundárně – dle kapacity a individuálně projevované potřeby poskytujeme své služby i:

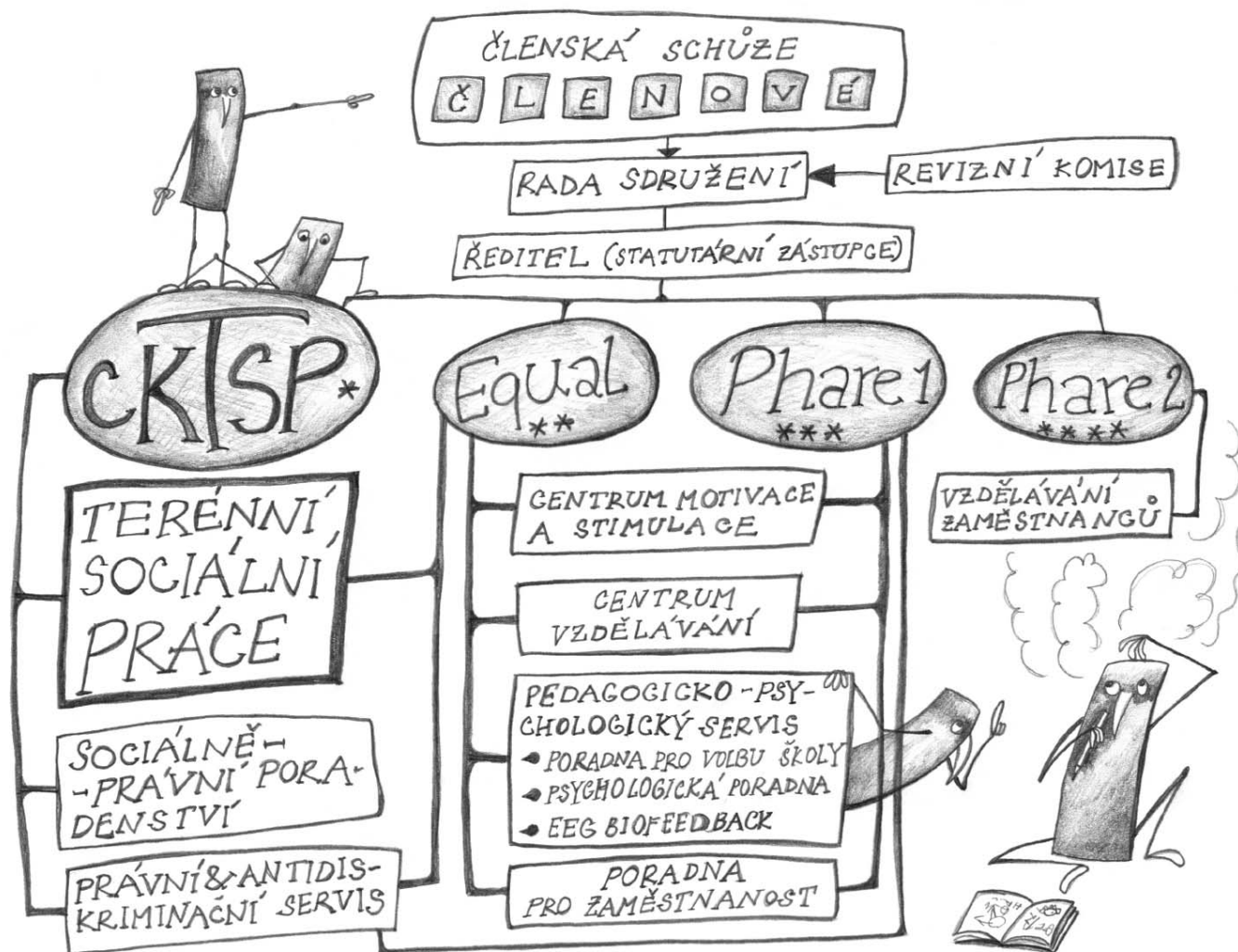
- cizincům postiženým výše uvedenými jevy
- osobám bez etnické příslušnosti postiženým výše uvedenými jevy

Další práce IQ Roma servisu strategicky zahrnuje:

- analytickou činnost včetně dílčích šetření v komunitě, informační činnost: pořádání seminářů, kulatých stolů, šíření informací, publikace a distribuce informačních brožur pro klienty a instituce, tvorbu dílčích a souhrnných koncepcí na základě know-how získaného z každodenní, zejména terénní praxe, podporu a stimulaci tvorby a přijetí komplexních partnerských strategií sociálního začleňování s aktivním zapojením veřejné správy, lobbying, konzultace a zpětnou vazbu pro instituce a jejich programy v zájmu zefektivnění reálného dopadu jejich programů a politik na cílové skupiny atd.
- metodické vedení a školení pro týmy i jednotlivce (NNO, veřejné instituce), např. vedení týmů terénní a komunitní práce, vzdělávání v otázkách administrace, dokumentace a průkaznosti terénní sociální práce, školení monitoringu a evaluace terénní sociální práce aj. služeb, právní školení, školení vybraných manažerských dovedností a rozvoje NNO, administrace, koncepce nebo vyhodnocení projektů sociální inkluze atd.

1.2 Struktura o. s. IQ Roma servis

- * CENTRUM KOMUNITNÍ A TERÉNNÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE
- ** SYSTÉM PRO ÚSPĚŠNÉ UPLATNĚNÍ ROMŮ NA TRHU PRÁCE
- *** KOMUNITNÍ CENTRÁLY PRO ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ A PROFESNÍHO POTENCIÁLU ROMSKÉ MLÁDEŽE
- **** PROGRAM AKCELERACE KAPACITY A KVALITY SLUŽEB SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Organizační struktura:

- **Členové** – členská schůze
- **Rada sdružení** (Jana Balážová, Petr Raus, Marek Pecha – předseda)
- **Revizní komise** (Zuzana Gáborová, Martin Chromý, David Šarišský)
- **Ředitel jako statutární zástupce**, jednatel a vrchní manažer organizace (Katarína Klamková, e-mail: katarina.klamkova@iqrs.cz, mob.: 608 820 637)
- pod ředitele spadající odborné **zaměstnanecké týmy** dle jednotlivých programů a sekcí

IQ Roma servis disponuje kvalitním a proaktivním pracovním týmem motivovaným ke kontinuálnímu vzdělávání a sebevzdělávání, odbornou supervizí, účinným řízením a měřitelnými výstupy činnosti (analýzy práce). Ve své každodenní profesionální práci sledujeme standardy kvality sociálních služeb, pracovní a etické kodexy. Podporujeme trpělivé a empatické zaměření na celou rodinu a celostní přístup k řešení problémů jako systému, který podléhá různým kauzalitám. Respektujeme osobní cíle klientů, jejich důstojnost, individuální možnosti, samostatnost, motivujeme a posilujeme aktivní zapojení klientů do řešení svých životních problémů.

K 31. 12. 2005 mělo o. s. IQ Roma servis celkem **24 placených zaměstnanců**, z toho 19 na plný a 5 na poloviční pracovní úvazek. V roce 2006 zaznamenáme další přírůstek zaměstnanců v souladu s nově otevřenými programy a postupným rozšiřováním činnosti a služeb. **Personální předpoklad pro rok 2006 je 30–35 zaměstnanců.**

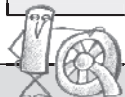

1.3 Přehled finančních zdrojů o. s. IQ Roma servis

Služby, které poskytujeme, jsou financovány zejména formou **státních a krajských dotací a evropských grantů** na základě úspěchu pravidelně předkládaných projektových žádostí, méně pak i formou darů a příspěvků od našich členů a příznivců.

Předkládáme zde pouze **přehled významných zdrojů** od vzniku sdružení do současnosti:

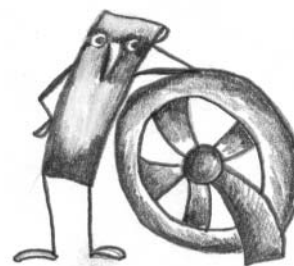
Rok	Výše podpory (Kč)	Zdroj
1997	–	–
1998	310 000	ÚP Brno – město: 310 000 Kč
1999	925 946	RrAJE, European Dialogue, DFID, United Kingdom: 625 946 Kč Člověk v tísni: 150 000 Kč Nadace NROS: 110 000 Kč Nadace VIA: 40 000 Kč
2000	1 785 000	Úřad práce Brno-město: 1 430 000 Kč Nadace NROS: 220 000 Kč Město Brno: 100 000 Kč Ministerstvo kultury ČR: 35 000 Kč
2001	906 000	Ministerstvo kultury ČR: 10 000 Kč RrAJE, European Dialogue, DFID, United Kingdom: 389 792 Kč Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR: 35 000 Kč Město Brno: 8 000 Kč Nadace OSF: 22 000 Kč East West Institute Drom, romské středisko
2002	386 443	RrAJE, European Dialogue, DFID, United Kingdom: 100 %
2003	1 771 728	RrAJE, European Dialogue, DFID, United Kingdom: 728 728 Kč Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR: 998 000 Kč Město Brno: 15 000 Kč Jihomoravský kraj: 30 000 Kč
2004	3 091 605	NROS, Phare 2003, Zlepšení dlouhodobých příležitostí pro Romy: 1 660 005 Kč Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (Rada vlády pro záležitosti romské komunity), p.č.: S 0725/002: 1 020 000 Kč Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, p.č.: S 0725/001: 401 600 Kč
2005	3 670 200	Phare 2003 RLZ „Komunitní centrály pro rozvoj lidských zdrojů a profesního potenciálu romské mládeže“: 2 597 707 Kč (v r. 2005 se vyčerpalo: 699 031 Kč) Iniciativa ES Equal „IQ servis – Systém pro úspěšné uplatnění Romů na trhu práce“: Akce 1: 519 944 Kč, Akce 2: 2 083 470 Kč (v r. 2005 se vyčerpalo: 538 533 Kč) Centrum komunitní a terénní sociální práce: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, p.č.: S 0725/001: 1 475 800 Kč, Jihomoravský kraj: 563 150 Kč Phare 2003 RLZ „Program akcelerace kapacity a kvality služeb sociálního začleňování“: 1 271 442 Kč (v r. 2005 se vyčerpalo: 273 487 Kč) Minority rights group: 156 161 Kč (v r. 2005 se vyčerpalo: 69 295 Kč) Intrac: 40 904 Kč Město Brno: 10 000 Kč <i>(Pozn.: některé projekty pokračují i do roku 2006 a podléhají pravidelným žádostem o platby.)</i>
2006 výhled	5 a více milionů	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Jihomoravský kraj, Evropský sociální fond – CIP EQUAL, Phare 2003 RLZ

2. Činnost o. s. IQ Roma servis v roce 2005

2.1 Reflexe činnosti uplynulých let

Do roku 2003 byla činnost o. s. IQ Roma servis úzce provázána s Drom, romským střediskem. Shodně s rokem 2003 byl i v roce 2004 hlavní službou pro klienty komplexní **program Centra komunitní a terénní sociální práce a jeho subprojekt Oživení komunitního života** (MPSV ČR, Phare EU), který v roce 2006 vejde již do 5. roku realizace a zaznamená geografické rozšíření do vybraných obcí a lokalit Jihomoravského kraje. Na podkladě zjištěných potřeb z praxe a nálezů terénní sociální práce zahájilo o. s. IQ Roma servis v roce 2004 intenzivní **přípravu nových programů v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání**, která vyústila v celkové programové rozšíření spektra služeb pro klienty v roce 2005.

2.2 Služby klientům v roce 2005 a 2006

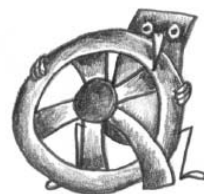
Přímá práce s potřebnými jednotlivci, rodinami a komunitami zahrnovala a zahrnuje:

- služby **komunitní a terénní sociální práce ve městě Brně a v Jihomoravském kraji** (Program Centra komunitní a terénní sociální práce)
- služby v oblasti **sociálního, sociálně-zdravotního a právního poradenství**, včetně poskytování bezplatné právní pomoci a ochrany, včetně krizové intervence (Program sociálně-právní poradny)
- služby v oblasti **zaměstnanosti** (Program Poradny pro zaměstnanost)
- služby v oblasti **stimulace, motivace a podpory aktivního trávení volného času mládeže** (Programy Centra motivace a stimulace)
- služby v oblasti **vzdělávání** (Programy Centra vzdělávání)
- služby v oblasti **právní prevence a ochrany před diskriminací** (Bezplatný právní servis a zastupování, mediace a vyjednávání konfliktů)

2.3. Základní plány o. s. IQ Roma servis do dalšího období

- geografické rozšíření sítě terénní sociální práce po Jihomoravském kraji
- systematizace, zkvalitnění a prohloubení stávajících vzdělávacích a zaměstnaneckých programů
- zavedení Standardů kvality sociálních služeb do praxe všech relevantních programů
- prosazení všech podstatných a v čase revidovaných aspektů Strategie sociální inkluze Romů v Brně, které zpracovalo o. s. IQ Roma servis společně s Drom, romským střediskem do aktuálního Komunitního plánu sociálních služeb města Brna a monitoring jeho aktivního naplňování
- rozpracování koncepce sociálního bydlení (jako další programovou prioritu služeb pro klienty, vycházející z akutní potřeby praxe CKTSP)
- standardizace a systematizace kvantitativních i kvalitativních metod monitoringu a evaluace práce, výstupů a výsledků služeb o. s. IQ Roma servis pohledem pracovníka/organizace i uživatele/klienta
- nabídka know-how v oblasti metod monitoringu a evaluace dalším institucím a zájemcům formou průvodního manuálu a pásma praktických ukázek a školení (včetně poskytnutí metodiky veřejné správy z důvodu jejího systémového zavedení, které povede ke zvýšení kvality a průkaznosti prováděné praxe)
- výraznější nabídka vzdělávacích programů /viz níže/ pro instituce a individuální zájemce jako alternativa pro vytváření volných zdrojů organizace o. s. IQ Roma servis

3. Výsledky činnosti o. s. IQ Roma servis v roce 2005

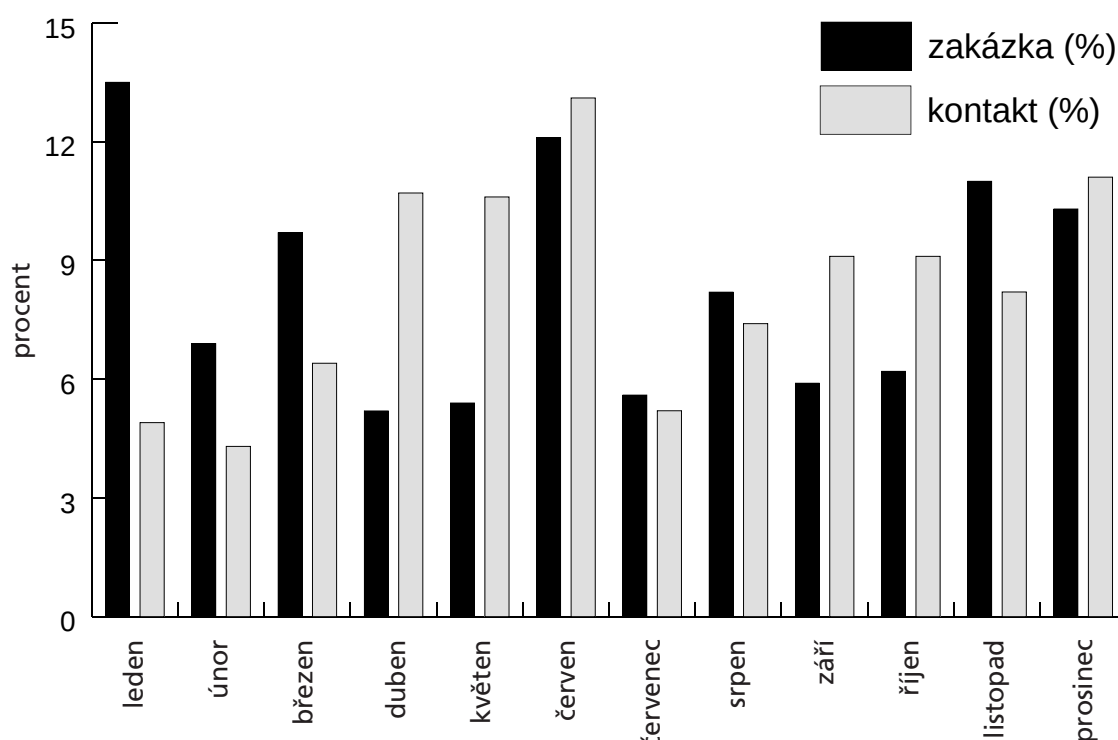
Občanské sdružení IQ Roma servis dlouhodobě provádí **průběžnou a systematickou evidenci práce s každým individuálním klientem**. Slovy popsaná činnost získává kódy, které pak představují podklad pro kvantitativní analýzu, jejíž výsledky prezentuje tato kapitola. Evidence činnosti není samoučelná. Její průběžné zpracovávání vede jednotlivé pracovníky k odpovědnému přístupu k práci s klientem, dává možnost kdykoli kontrolovat vlastní průběh poskytování služby a umožňuje zaměstnancům orientovat se ve své práci. V neposlední řadě jsou výsledky analýzy důkazem, že finanční prostředky poskytnuté na činnost o. s. IQ Roma servis byly použity účelným způsobem.

3.1 Charakteristika klientů, zakázky a kontakty

Občanské sdružení IQ Roma servis poskytlo v roce 2005 své služby téměř tisícovce klientů. Oproti předchozímu roku tedy došlo k výraznému kvantitativnímu nárůstu činnosti, celkový počet klientů se zdvojnásobil. Dvě třetiny klientů tvořily ženy (64 %), třetinu muži (36 %). Průměrný věk klienta klesl z 36 let v předchozím roce na 26 let v roce 2005, což je z velké části způsobeno rozšířením aktivit určených pro dospívající mládež. Věk byl evidován u cca 80 % klientů.

Celkem bylo v průběhu celého roku realizováno 6017 zakázek a následných kontaktů s klienty. Z toho na jednoho klienta připadají v průměru 2 zakázky (tj. 2 formulované problémy k řešení), jednotlivá zakázka s sebou v průměru nese dva další kontakty pracovníka a klienta.

Graf 1 – Počet zakázek a kontaktů za jednotlivé měsíce v roce 2005

Tabulka č. 1 – Počet zakázek a kontaktů za jednotlivé měsíce v roce 2005

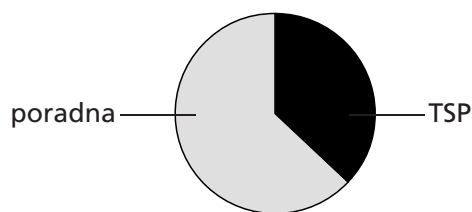
období	zakázka (%)	kontakt (%)	celkem (%)	období	zakázka (%)	kontakt (%)	celkem (%)
leden	13,5 %	4,9 %	7,7 %	srpen	8,2 %	7,4 %	7,6 %
únor	6,9 %	4,3 %	5,1 %	září	5,9 %	9,1 %	8,0 %
březen	9,7 %	6,4 %	7,5 %	říjen	6,2 %	9,1 %	8,1 %
duben	5,2 %	10,7 %	8,9 %	listopad	11,0 %	8,2 %	9,1 %
květen	5,4 %	10,6 %	8,9 %	prosinec	10,3 %	11,1 %	10,8 %
červen	12,1 %	13,1 %	12,8 %	celkem	100 %	100 %	100 %
červenec	5,6 %	5,2 %	5,3 %	celkem počet	1878	3929	5807

3.2 Struktura a formy činnosti

Struktura činnosti o. s. IQ Roma servis se dělí na aktivity realizované v **prostorách sdružení** – Brno, Hybešova 41 a Cejl 49 – a na práci, která se uskutečňuje přímo v **terénu**. V rámci terénní sociální práce bylo realizováno 2223 kontaktů a zakázek, což je 37 % veškeré práce s klienty. 63 % aktivit je realizováno formou poradenské, výukové a motivační činnosti.

Tabulka a graf č. 2 – Struktura činnosti

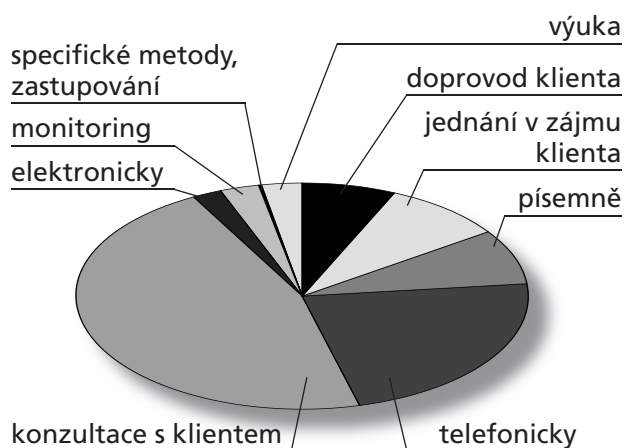
	četnost	%
TSP	2223	37
poradna	3788	63
celkem	6011	100

Způsob práce s konkrétním klientem je definován individuální dohodou o metodě spolupráce a nejvhodnějších postupech řešení. V mnoha případech postačí konzultace, přičemž klient pak samostatně reaguje v souladu s dohodou a svými potřebami. Tomu odpovídá i procentuální podíl řešení případů formou konzultace (46%). Podíl forem jednání, které částečně přebírají aktivitu za klienta (doprovod, jednání v jeho zájmu a písemné vyhotovení dokumentu) má v meziročním srovnání klesající tendenci. Snad můžeme tento trend připisovat zvyšování schopnosti klientů reagovat samostatně. U vybraných kauz, jako je například zprostředkování zaměstnání či zajištění bydlení, je poskytován dlouhodobý monitoring realizace zakázek. Poměrně malý podíl monitoringu je částečně dán zahájením některých aktivit až v červenci 2005.

Tabulka a graf č. 3 – Formy jednání

forma jednání	četnost	%
doprovod klienta	402	6,7
jednání v zájmu klienta	523	8,7
písemně	473	7,9
telefonicky	1363	22,7
konzultace s klientem	2778	46,2
elektronicky	124	2,1
monitoring	167	2,8
specifické metody – testing, mediace	5	0,1
zastupování	5	0,1
výuka	177	2,9
celkem	6017	100

I přes cílenou snahu se podíl elektronicky řešených případů zvýšil meziročně pouze o 1 % (řádové zvýšení o 100 kontaktů). Tento výsledek je do určité míry dán nedostatečným počítačovým vybavením organizace, na počátku roku 2006 bude tento technický nedostatek již napraven. Zároveň je limitem přetrvávající nepružnost institucí, se kterými by touto formou mohlo být jednáno. Rozšiřující se právní sekce počala realizovat i specifické metody práce s klienty, které však vzhledem ke své časové náročnosti tvoří pouze zlomek činnosti.

3.3 Charakteristika zakázek

Typologie zakázek je dána poměrně širokým záběrem rozložení činnosti o. s. IQ Roma servis. Na dlouhodobý základní program „Centrum komunitní a terénní sociální práce“ (CKTSP) v průběhu roku 2005 navázala realizace dalších projektů, které společně s CKTSP tvoří nedílný celek **komplexní práce s komunitou**. Skutečnost, že byly zahájeny další projekty v oblasti vzdělanosti a zaměstnanosti (zejména Phare 2003 RLZ a Equal), se odráží i v rozložení typu zakázek, kdy došlo k nárůstu počtu zakázek v těchto dvou oblastech.

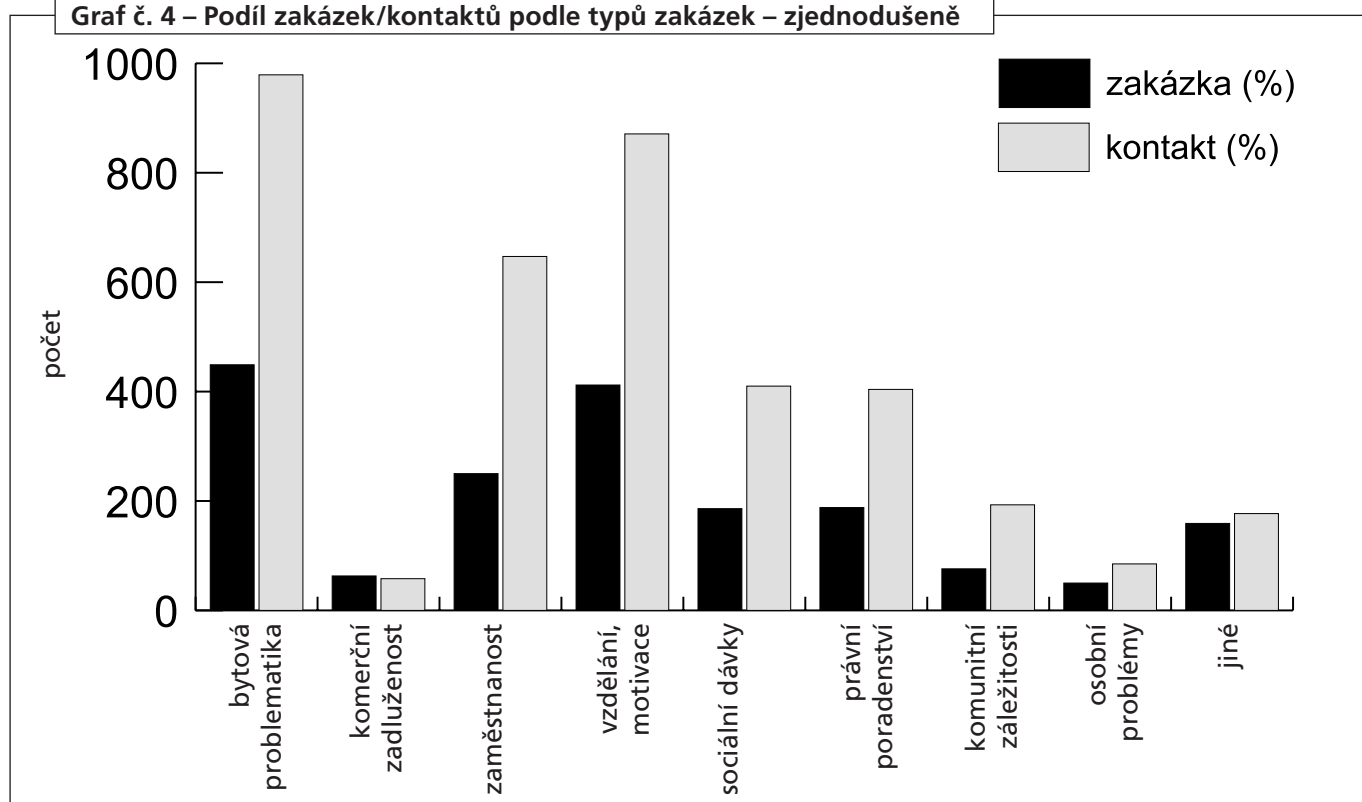

Tabulka č. 4 – Typologie zakázek

typ zakázky	četnost	%	typ zakázky	četnost	%
bytová problematika	1511	25,1 %	komunitní záležitosti	273	4,5 %
vzdělání, motivace	1297	21,6 %	komerční zadluženost	142	2,4 %
zaměstnanost	912	15,2 %	osobní problémy	138	2,3 %
právní poradenství	638	10,6 %	jiné	337	5,6 %
sociální dávky	619	10,3 %	neuveden typ zakázky	150	2,5 %
			celkem	6017	100%

Tabulka č. 4 ukazuje výrazný podíl zakázek a kontaktů z oblasti **bytové problematiky**, která je stále hlavním tématem terénní sociální práce a sociálně-právního poradenství. Oproti předchozímu roku došlo k nárůstu podílu specializovaných **právních služeb**. Stabilní podíl komunitní práce a osobního poradenství bude posílen v roce 2006, kdy dojde k rozšíření pracovního týmu o pozici psychologa, který by měl rozvíjet odborné kompetence zaměstnanců sdružení právě v této oblasti. Zahájení nových aktivit se projevuje poměrně výrazně v počtu zakázek týkajících se **vzdělanosti a zaměstnanosti**, které společně tvoří 36 % podíl veškeré činnosti. Následující graf představuje tématické rozložení oblastí podle zakázek a kontaktů.

Graf č. 4 – Podíl zakázek/kontaktů podle typů zakázek – zjednodušeně

Poměrně vysoký počet kontaktů oproti zakázkám je dán jejich náročností (bytová problematika, právní poradenství), potřebou dlouhodobé spolupráce, popřípadě nutného zapojení dalších subjektů do řešení příslušných zakázek (vzdělanost, zaměstnanost, komunitní záležitosti). Nízká míra kontaktů v poměru k počtu zakázek u položky komerční zadluženost naznačuje schopnost terénních a poradenských pracovníků řešit jasné případy v krátkém časovém úseku a profesionálně. Opakem by mohly být případy, kdy terénní sociální pracovníci řeší sociální dávky, zde však je třeba vzít v úvahu realitu, kdy klienti často nejsou schopni shromáždit na schůzku potřebné dokumenty a je třeba dodatečně vyřizovat např. ztracená potvrzení o zaměstnání, čímž se počet kontaktů k jednomu případu zvyšuje.

Následující tabulka ukazuje charakteristiku zakázek bez tématického zjednodušení. Z oblasti bytové problematiky byla nejčastěji řešena „žádost o byt“, která časově nevyžaduje vysokou náročnost, v absolutní většině případů se jedná o pomoc se zajištěním všech potřebných dokumentů a poskytnutí zázemí pro využití např. výpočetní techniky k vytvoření vhodné formy podkladů pro příslušné odbory městských částí. Vysoký podíl případů „výpovědi z nájmu“ a „dluhů na nájemném“ odráží stále aktuální potřebu systémového řešení vztahu majitel – nájemce. Stabilní podíl zakázek z oblasti dluhů na službách má v delším časovém horizontu klesající tendence, dochází k přechodu poptávky poradenství na oblast komerční zadluženosti. Benevolentně nastavený zákonný rámec pro poskytování finančních úvěrů způsobuje cyklické zadlužování nejchudších. Z po-

Tabulka č. 5 – Podíl zakázek/kontaktů podle typů zakázek – podrobně

charakteristika zakázky	zakázka	kontakt	celkem – počet
byt – nedoplatky	40	97	137
byt – neoprávněné užívání	19	22	41
byt – podnájem, azylový dům, ubytovna	74	120	194
byt – prodloužení smlouvy	26	43	69
byt – stavební nedostatky	33	67	100
byt – výpověď z nájmu	74	205	279
byt – žádost	138	326	464
dávky st. soc. péče – nárokové	44	66	110
dávky st. soc. péče – nenárokové	53	86	139
dávky státní sociální podpory	21	48	69
důchody	18	94	112
individuální výuka		3	3
inkaso – služby	45	99	144
kolektivní výuka	4	6	10
kriminalita	11	21	32
leasing	63	58	121
mezilidské, sousedské vztahy	65	82	147
motivačně-stimulační kurz	13	28	41
motivační aktivity	59	215	274
občanství, azyl	21	63	84
odškodnění	32	83	115
osobní doklady	13	36	49
právní úkony – exekuce	18	45	63
právní úkony – jiné procesní úkony	43	106	149
právní úkony – odvolání	66	91	157
právní úkony – přestupky		4	4
právní úkony – trestní stíhání	11	29	40
právní úkony – žaloby	16	30	46
svépomocné, komunitní práce	11	111	122
školní problematika	91	295	386
volnočasové aktivity	106	96	202
vzdělávací aktivity	139	228	367
zaměstnání – diskriminace	5	3	8
zaměstnání – smluvní vztahy	6	22	28
zaměstnání – zprostředkování	239	622	861
závislosti	3	6	9
zdravotní, sociální pojištění	18	33	51
zdravotnictví	36	58	94
jiné	159	177	336
celkem	1833	3824	5657

hledu obecného se jeví být výraznou změnou k lepšímu propojení bankovního a nebankovního úvěrového registru, stejně jako případná možnost bankrotu fyzických osob po vzoru komerčních subjektů.

Vysoký podíl zakázek „zprostředkování zaměstnání“ vypovídá o **vysokém zájmu klientů nalézt si zaměstnání** (aktivita je soustavně realizována od července 2005, tedy 20% podíl by poměrně převeden na celý rok znamenal cca 40% podíl všech zakázek). Úspěšnost realizace je částečně limitována ochotou třetí strany (zaměstnavatelů) spolupracovat. V této oblasti se jeví jako funkční i propojení s Odborem sociální péče Magistrátu města Brna, jehož klientům je zprostředkování práce také nabízeno. Míru prospěšnosti a vzájemné výhodnosti takto nastavené spolupráce nelze v této chvíli hodnotit, jedná se však (snad) o první zárodek dlouhodobé a stabilní spolupráce. Dosavadní výsledky jsou lehce optimistické.

Ve srovnání s loňským rokem došlo k výraznému snížení podílu případů týkajících se **odškodnění** – precedentní nezáměr Ministerstva obrany o danou problematiku vyloučil smysl dalšího angažování se v této oblasti. Zajímavým faktem je také **nízký zájem klientů o řešení diskriminace** a o antidiskriminační aktivity. Z vyjádření klientů vyplývá, že mají zájem o práci, nikoliv o tahanice s úřady a soudy.

Poradenství v oblasti školní problematiky je poskytováno především mládeži v období přechodu z primárního do sekundárního vzdělávacího stupně. Ve spolupráci a pod metodologickým vedením Poradny pro volbu povolání, detašovaného pracoviště ÚP, bude nabídka služby dále rozšířena a posílena. Dalšími aktivitami jsou **vzdělávací semináře** zaměřené právě na věkovou kategorii 13–18 let, propojené s motivačně-stimulačními zájmovými aktivitami. Jejich rozšíření je plánováno na rok 2006.

Sociálně-právní poradenství je standardní součástí činnosti sdružení, odbornost a kompetence jsou získávány v rámci pravidelných vzdělávacích seminářů realizovaných externími i interními lektory. Posílení právního týmu umožnilo nárůst počtu zakázek vyžadujících odbornou (právní) dovednost. Typologie je dána poptávkou klientů, z etických důvodů však nejsou řešeny trestně právní věci v případech recidivy a těžkých trestných činů.

Komunitní práce je logickou součástí činnosti, její nižší podíl je dán technickými důvody nedostatku příležitostí a počátkem mnoha nových aktivit v roce 2005. Přesun CKTSP na pracoviště Hybešova 41 poskytl dostatečné zázemí pro realizaci tohoto typu aktivit.

Zdánlivé zdvojení **volnočasových aktivit** je dáno rozlišením položek – nabídky a vlastní realizace, která se rozbíhá od prosince 2005, v průběhu následujících let dojde k nárůstu těchto aktivit.

3.4 Instituce, se kterými jednáme

Při realizaci jednotlivých zakázek přicházejí pracovníci často do kontaktu s dalšími organizacemi, **30 % kontaktů je s úřady městských částí a Magistrátem města Brna**. Tato skutečnost má logickou návaznost například v projektu Equal, kdy došlo k uzavření partnerství a prohloubení spolupráce především v oblasti zaměstnanosti. Dosavadní snahy o posílení spolupráce například v oblasti sociální a bytové problematiky narážejí na nezáměr ze strany relevantních struktur. Vzhledem k obecnému tlaku na propojení veřejné a nestátní sféry však pravděpodobně dojde k posílení spolupráce i v těchto oblastech. Poměrně slabá je dosavadní komunikace s úřadem práce, což vnímáme vzhledem k obsahu aktivit jako nedostatek, který budeme napravovat. Výrazná je naopak **spolupráce se základními školami** především v komunikaci o potřebách studentů. Kontak-

Tabulka č. 6 – Instituce k jednání

Instituce	četnost	%	Instituce	četnost	%
úřad městské části	391	6,5	exekutor	45	0,7
soud	319	5,3	ubytovny, hotely	44	0,7
Magistrát města Brna	254	4,2	soukromí majitelé domů	33	0,5
škola základní, mateřská	215	3,6	Poradna pro volbu povolání	25	0,4
zaměstnavatel	212	3,5	Úřad práce	24	0,4
spřátelená organizace	161	2,7	realitní kanceláře	24	0,4
odbor sociální péče	110	1,8	odbor státní sociální podpory	23	0,4
instituce veřejné správy	84	1,4	škola střední, vysoká	22	0,4
zdravotní pojišťovna	82	1,4	azylové domy	8	0,1
správa nemovitostí	60	1	diagnostický ústav	4	0,1
leasingová, úvěrová společnost	57	0,9	věznice	3	0
lékař	55	0,9	živnostenský úřad	1	0
úřad sociálního zabezpečení	55	0,9	jiné	132	2,2
policie	54	0,9	nejednáno s žádnou institucí	3467	57,6
elektrárna, plynárna, vodárna, telefon	53	0,9	celkem	6017	100

táž potenciálních **zaměstnavatelů** je logickou součástí realizace projektů zaměstnanosti, i v této oblasti tedy dojde k posílení a rozšíření spolupráce. V současné době již tvoříme databázi zaměstnavatelů, kteří nabízejí volná pracovní místa prostřednictvím Poradny pro zaměstnanost IQ Roma servisu na Cejlu 49.

Výrazné zastoupení **instituce soudu** je dáno řešením mnoha případů nikoliv v rámci prevence, ale až ve fázi, kdy je možné pouze mírnit důsledky a dopady. Z pohledu kvality práce se jeví vhodné posílit spolupráci s institucemi typu exekutor, leasingová společnost, realitní kancelář, správa nemovitostí atd. pro minimalizaci ekonomických dopadů nezodpovědného či neznalého postoje klientů. Je samozřejmé, že je nutné posílit i vlastní práci s klienty – předcházet vzniku těchto situací a minimalizovat násobené dopady.

3.5 Výsledky činnosti

Zjišťovat, evidovat a hodnotit výsledky činnosti v oblasti sociální práce je velice náročné, nicméně nutné. Prostřednictvím výsledků se mimo jiné projevuje odpovědnost organizace vůči donorům - výsledky činnosti mají ukázat, jak bylo naloženo s finančními prostředky. Především však tímto způsobem zjišťujeme, zda naše práce má smysl.

Na úrovni výstupů se jedná o dílčí úspěchy při realizaci jednotlivých kontaktů, na úrovni výsledků o úspěšné naplnění zakázky. Dopady činnosti je pak možné sledovat vždy až z časového odstupu. U vzdělávacích aktivit a aktivit zaměstnanosti není tedy hodnocení v roce 2005 relevantní, u terénní sociální práce a sociálně-právního poradenství se v současnosti pilotně zabýváme (např. v rámci projektu MRG) tvorbou stabilní strategie zjišťování dopadů realizované činnosti.

Z celkového počtu 6017 zakázek a kontaktů realizovaných v roce 2005 je u 4508 evidován výsledek. Úspěšně vyřešeno je 16 % z celkového počtu evidovaných zakázek. Neúspěšných bylo 3 % zakázek. Kolonka „přerušeno“ odkazuje na relevantní důvody, ze kterých nemohla být zakázka dokončena (např. otěhotnění uchazečky o zaměstnání), poměrně optimistický pro hodnocení vlastní práce je nízký podíl nezájmu klienta na řešení svých problémů.

Nízká procenta je nutné vnímat v rámci procesu dlouhodobé práce s klientem, kdy v evidenci není možné zohlednit počet kontaktů, které jsou ve stádiu pokračování. Z celkového počtu 1878 zakázek započatých v roce 2005 bylo v loňském roce úspěšně dokončeno 240. Neúspěšných zakázek bylo evidováno 43. Ostatní zakázky jsou stále ve stádiu realizace.

Tabulka č. 7 – Úspěšnost podle typologie zakázky

		úspěšné	neúspěšné	nezájem klienta	přerušeno
bytová problematika	počet	60	5	1	3
	%	16,7%	1,4%	0,3%	0,8%
komerční zadluženost	počet	10	1		1
	%	18,5%	1,9%		1,9%
zaměstnanost	počet	18	10		2
	%	10,6%	5,9%		1,2%
vzdělání, motivace	počet	52	8	1	1
	%	14,6%	2,2%	0,3%	0,3%
sociální dávky	počet	32	8	2	2
	%	18,9%	4,7%	1,2%	1,2%
právní poradenství	počet	32	5		
	%	23,0%	3,6%		
komunitní záležitosti	počet	4	1		1
	%	6,3%	1,6%		1,6%
osobní problémy	počet	7	1	1	
	%	21,2%	3,0%	3,0%	
jiné	počet	25	4	1	3
	%	17,5%	2,8%	0,7%	2,1%
celkem ukončeno	počet	240	43	6	13
	%	16,1%	2,9%	0,4%	0,9%

Obecně je třeba říci, že na základě kvantitativní evidence výsledků nelze vymezit přímý podíl činnosti o. s. IQ Roma servis na úspěších či neúspěších jednotlivých zakázek, v každém případě se totiž může jednat o souhrn mnoha faktorů, které napomohly klientům posílit jejich kompetence, schopnosti, či zázemí v situacích, které si netroufali řešit samostatně. Nicméně úspěšnost výsledku z pohledu typologie zakázky poukazuje na poměrně vyrovnané hodnocení činnosti. Výrazněji negativní je pouze úspěšnost v oblasti zaměstnanosti, kdy vedle 10 % úspěšných zakázek je nutné vidět 6 % neúspěšných. V těchto případech došlo ke změně kontraktu s klientem po opakovaných neúspěších při nabídce zaměstnání. Je samozřejmě vhodné zohlednit možné příčiny, které nesouvisí s realizovanou činností přímo.

4. Centrum komunitní a terénní sociální práce

Projekt je financován z prostředků Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Jihomoravského kraje.

Na základě usnesení Rady Jihomoravského kraje číslo 1749/05/R 30 ze dne 25. srpna 2005 bylo programu Centra komunitní a terénní sociální práce s datem 9. září 2005 uděleno **Osvědčení o akreditaci pro poskytování sociálních služeb**, které umožňuje režim víceletého financování.

4.1 Obecná charakteristika programu a jeho zdůvodnění

Terénní sociální práce v sociálně vyloučených romských komunitách je jediný výrazný program, který se zabývá „krizovým a společností obávaným statusem quo každodenního života členů romských komunit“. Jde o mravenčí, zdoluhavou, fyzicky i psychicky vyčerpávající a svým způsobem nepodnětnou a ubíjející práci s individuálními lidskými osudy, které jsou na první i druhý pohled téměř neřešitelné. Jde o práci společností často nedoceňovanou, až zavržovanou, ale přitom velmi podstatnou. Romové jsou významnou integrální, nikoli však integrovanou částí občanů tohoto státu. Česká republika deklaruje ve svých vnitřních i mezinárodních prohlášeních, že je státem sociálním. Romští, sociálně vyloučení občané zde žijí ve stavu dlouhodobé letargie, bez motivace cokoli na svém stavu či osudu měnit a předkládají svým dětem automatickou představu, že jejich místem pro život je sociální dno. Sociální stát by neměl tuto apatii a letargii přehlížet a paušálně, administrativně zpracovávat. Dávky a jiné sociální „vymoženosti“ tuto situaci neřeší, zachovávají ji. Neposkytují informace, alternativy, možnosti, neaktivizují, nekomunikují - pouze jsou, a jsou monotónně k dispozici. Romové jsou specifickou skupinou klientů sociálních služeb též díky faktoru sociální distance pramenící z jejich etnicity a odlišné kultury. Terénní sociální práce v sociálně vyloučených romských komunitách ke svým romským, sociálně vyloučeným klientům přistupuje individuálně a trpělivě. Tato univerzálně uplatnitelná a flexibilní forma sociální služby je schopna aktivizovat, motivovat, usměrňovat a zapojovat své klienty do různých činností. Přichází a nalézá své klienty v jejich přirozeném prostředí, kontaktuje je, citlivě je vnímá, mapuje jejich potíže a potřeby, informuje je o rizicích, možnostech a alternativách a dlouhodobě je doprovází při řešení jejich zacyklených sociálních a životních situací a přivádí je k informovaným rozhodnutím a postupným pozitivním posunům v jejich každodenních krizích.

Centrum komunitní a terénní sociální práce je praktickou, ve společenské realitě ověřenou kombinací nízkoprahové komunitní poradny, bezplatné právní pomoci (komunitní centrály) a detašované, aktivně vyhledávací terénní sociální složky (terénní sociální práce). Je přizpůsobeno specifickým potřebám jednotlivce a rodin ze sociálně vyloučených komunit Brna a okolí (s přesahem na Jihomoravský kraj).

Centrum komunitní a terénní sociální práce (CKTSP) je nejstarším prvkem IQ Roma servisu a tedy pomyslnou kostrou, která nese další části. Princip fungování CKTSP je nosným základem fungování celé organizace, který spočívá právě v oslovování klientů přímo v jejich prostředí a jejich postupné integrace do většího celku.

Terénní sociální práce, kterou CKTSP poskytuje, je založena na důvěře a spolupráci mezi klientem a sociálním pracovníkem. Terénní sociální pracovník přichází za klienty přímo do jejich prostředí, zjišťuje okolnosti jejich problémů u nich doma, na úřadě, v zaměstnání apod.

Smyslem terénní sociální práce (TSP) je poskytnout lidem žijícím v sociálně vyloučených komunitách (v našem případě Romům) pomáhajícího pracovníka, který zastává roli poradce, průvodce, mediátora, organizátora, případně tvůrce komunitního plánu. Terénní sociální pracovník se soustředí na pomoc jednotlivým klientům a klientským rodinám, analyzuje jejich situaci, pomáhá řešit okamžité problémy, ale také vyhledává souvislosti a příčiny propadu svých klientů do sociální izolace. Společně s klienty pak stanovuje postupné kroky, které povedou ke stabilizaci, v ideálním případě ke zlepšení klientovy životní situace.

CKTSP využívá těchto metod:

monitoring, pozorování; depistáž, vyhledávání (pracovník CKTSP mapuje komunitu i klientelu se všemi jejími problémy tak, aby mohl navrhnout optimální řešení problémů jednotlivců i celé komunity); rozhovor s klientem, aktivní naslouchání; poradenství a informační servis (cílem je dovést klienta k informovanému rozhodnutí); dohledávání dokumentů; vyjednávání, mediace; socioterapie; doprovod, asistence; provázení (pracovník pomáhá klientovi nést nezměnitelnou situaci); koordinační činnost (koordinace činností, do kterých se klienti zapojují, vyhledávání dobrovolníků z komunity); vyjasňování (podmínek dalšího kontraktu); dohled (dává klientovi pevné hranice, ale nechává ho samostatně se rozhodnout); konzultace vybraných problémů

Foto: Michal Veselý

Pracovníci CKTSP (zleva shora): Eva Bánová, Jaroslava Šimáková, Julius Kliment, Jana Balážová, Marek Pecha, Michaela Tomisová, Markéta Klečková, Veronika Lovritš

mů s odborníky a právníkem centra; kontakt a spolupráce s dalšími institucemi a organizacemi (K-centry, nízkoprahovými zařízeními pracujícími s drogově závislými, občanskými a odbornými poradnami, charitami, komunitními centry, školami, zdravotnickými zařízeními, obvodními lékaři, probační a mediační službou, hygienickými stanicemi, stavebním úřadem, úřadem práce, podnikatelskými subjekty, samosprávou, policií, dětskými domovy a výchovnými ústavy, věznicemi, Veřejným ochráncem práv aj.)

4.2 Činnost CKTSP a její výsledky

V roce 2005 evidovalo CKTSP 598 klientů, kteří formulovali celkem 990 zakázek. Absolutní většinu klientů (95 %) tvoří Romové. Formou terénní sociální práce jsou pokryty lokality Brno-střed, Brno-jih, Brno-sever, Brno-Královo Pole a Brno-Židenice, působnost v dalších městských částech je pouze nárazová, na základě poptávky klientů.

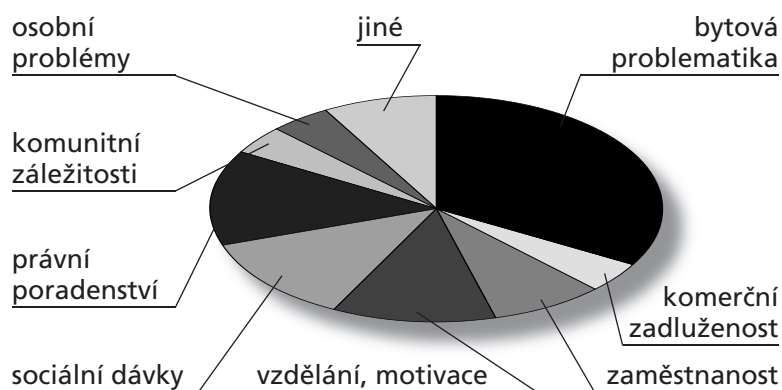

Komunitní akce na ul. Dornych – tančící děti z klubu Pavlač, květen 2005

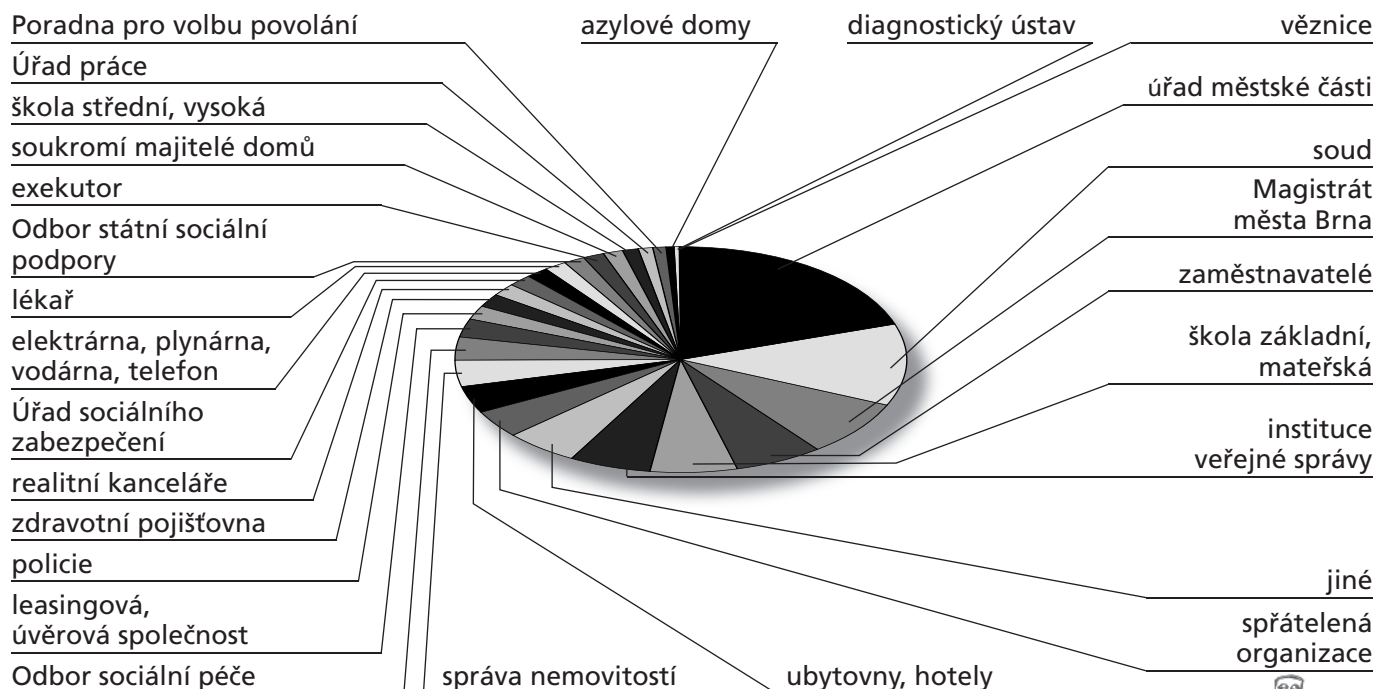
Poměr realizovaných zakázek a kontaktů je **40 % prostřednictvím TSP a 60 % prostřednictvím poradenského centra a právního oddělení**. Tento poměr je dán skutečností, že poradna narozdíl od domácího prostředí klientů zabezpečuje pocit soukromí a diskretnosti, kterého na ulici či v plně obsazených bytech není možné docílit. Získat důvěru klientů a přimět je ke spolupráci není však nijak lehký úkol. Někdy dokonce platí, že čím komplikovanější má potenciální klient zakázku (např. vysoký dluh na nájemném), tím menší je jeho snaha nás vyhledat, ať už z důvodu pasivity či ostychu. Takový klient se pak na CKTSP obrátí až v okamžiku, kdy je na konstruktivní řešení pozdě. Z toho důvodu podnikáme někdy aktivity, jejichž cílem je zvýšit povědomí, zájem a důvěru u nejvíce problematických skupin, např. prostřednictvím společenské akce přímo na dvoře jejich domu.

Z hlediska typologie případů je i v roce 2005 nejtěživější oblastí bydlení, **bytů se týkalo 37 % řešených případů**. Jedná se o nedoplatky nájmu, vyklizení bytu, převody a přechody

Graf č. 5 – Typologie případů CKTSP

Graf č. 6 – Instituce k jednání CKTSP

nájmu, výměny bytů, neoprávněné užívání a vyúčtování služeb a energií. Bydlení společně s právním poradenstvím a poradenstvím o sociálních dávkách tvoří dvě třetiny problémů, se kterými Centrum klientům pomáhá. Motivace, vzdělání a zaměstnanost jako činnosti, které mají spíše preventivní než následný charakter, představují pro rok 2005 téměř pětinu objemu případů.

Institucionálním partnerem pro jednání se v roce 2005 staly nejčastěji orgány státní správy – Magistrát města Brna a úřady městských částí. Dalšími významněji zastoupenými institucemi k jednání byli v roce 2005 soukromí majitelé a soudy, případně správcí. Fakt, že tyto instituce představují nejčastějšího partnera, koresponduje se širokým rozsahem, v jakém je evidována bytová problematika.

Příklady dobré praxe

Chybný zápis v rejstříku trestů

Pan P., občan Slovenské republiky, se na nás obrátil se žádostí o pomoc při vyřizování občanství. Nevěděl, kam se má obrátit, co má chtít a co musí doložit, obával se jednání s úřady, se kterými neměl dobré zkušenosti. Pracovník CKTSP zjistil, že podle zákona splňuje tento klient všechny základní podmínky pro udělení českého státního občanství a zahájil s klientem přípravu na správní řízení o udělení státního občanství ČR. Klientovi byl vysvětlen postup a byl motivován k samostatné aktivitě.

Prvním krokem byla žádost o výpis z rejstříku trestů v ČR i SR. Po měsíci se klient opět dostavil do poradny CKTSP, tentokrát s výpisem ze slovenského trestního rejstříku, ve kterém měl tři záznamy. Dva odkazovaly na příživnictví v době před rokem 1989, dalo se tedy požádat o zahrazení a výmaz, třetí zápis však byl čerstvý, z 31. 12. 2004. Klient tvrdil, že posledního trestného činu zpronevěry se nedopustil, v té době nebyl na Slovensku, neobdržel ani žádné rozhodnutí o vině a trestu za tento trestný čin. Právník proto zjišťoval, kde se stala chyba. Při první telefonické kontaktáži obě instituce, jak slovenský soud, tak Generální prokuratura, která vede na Slovensku rejstřík trestů, popíraly, že by pochybení vzniklo na jejich straně, pracovník byl dokonce přesvědčován, že klient nemluví pravdu. Vztah s klientem je však založen na důvěře, pracovník proto inicioval hlubší kontrolu záznamů a zjistilo se, že pod daným jednacím číslem byl na Silvestra 2004 odsouzen jiný člověk, naprosto nepodobného jména, ovšem se stejným datem narození. Stav evidence v rejstříku trestů tedy byl opraven, starší tresty zahrazeny a řízení o udělení státního občanství ČR dále úspěšně pokračuje. Klient v České republice legálně pracuje, žije s družkou a dětmi, o které se řádně stará.

Vyřízení invalidního důchodu

Paní B. je 27letá rodačka z Prahy, v Brně žije již třetím rokem. Od doby, kdy se přestěhovala do Brna, je bezdomovcem a bydlí, kde se zrovna naskytne příležitost. Tato klientka se dostavila do naší poradny zhruba před rokem a půl a s problémem týkajícím se plného invalidního důchodu. V době, kdy ještě bydlela v Praze, utrpěla úraz při autonehodě a půl roku nato byla uznána plně invalidní. Důchod pobírala jeden rok. Po této době se měla dostavit k posudkové komisi, která měla rozhodnout, zdali je ještě oprávněna plný invalidní důchod pobírat. Krátce před tím jí ale zemřela maminka a paní B. si nerozuměla se svým otčímem, tak se odstěhovala do Brna. K posudkové komisi se tehdy nedostavila, protože výzva se jí již do rukou nedostala...

Oslovila nás tedy s prosbou, zdali bychom jí dokázali pomoci dávky invalidního důchodu obnovit. V rukou jsme neměli žádné rozhodnutí, nic, o co bychom se mohli opřít. Volali jsme tedy na Městskou správu sociálního zabezpečení (MSSZ) v Praze, kde byla paní B. uznána plně invalidní. Dle rodného čísla jsme získali i jméno ošetřujícího lékaře, který rozhodl v její prospěch. Sdělil nám, že paní B. nepobírá důchod a to z důvodu, že se nedostavila na posudkovou komisi. To, co nás zajímalo, bylo, jestli by bylo možné posuzovat paní B. v Brně, kde nyní žije, jelikož paní B. je bezdomovcem, nepobírá žádné dávky, čímž je znemožněno dostavit se do Prahy k posouzení jejího zdravotního stavu. Terénní sociální pracovník tedy sepsal žádost o posouzení zdravotního stavu paní B. na MSSZ v Brně, přestože trvale hlášena je v Praze. Rozhodnutí o tom, zda se naší žádosti vyhová, trvalo delší dobu, asi po půl roce netrpělivého čekání jsme se dozvěděli, že paní B. může být a bude posuzována na MSSZ v Brně. Potřebovali jsme k tomu veškeré lékařské zprávy, které byly evidovány u ošetřujícího lékaře v Praze, bylo tedy třeba koordinovat zaslání zdravotní dokumentace k současnému obvodnímu lékaři paní B. Zhruba před 3 měsíci se klientka konečně mohla dostavit k posudkové komisi, kde byla uznána částečně invalidní. Nyní bydlí již třetím měsícem na ubytovně, kde terénní sociální pracovník dokázal úspěšně vyjednat posečkání s vymáháním dlužného nájemného právě z důvodu čekání na dávky důchodu. Paní B. nyní žije s druhem a věří, že její bezdomovecký život je již navždy minulostí.

4.3 Sociálně-právní poradna a právní servis

Právní oddělení IQ Roma servisu funguje od dubna 2004, kdy se poprvé podařilo přesvědčit donory, že ke kvalitnímu poradenskému servisu je nutná odborná pomoc zaměstnance s vysokoškolským vzděláním právního směru. CKTSP od té doby má k dispozici právníka na poloviční úvazek, přičemž od října 2005 působí v IQ Roma servisu právníci dva, jelikož s dalším rozšiřováním služeb na oblast zaměstnanosti a vzdělanosti uznali důležitost prvku odborné právní rady také donoři v dalších projektech realizovaných občanským sdružením IQ Roma servis.

V průběhu roku 2005 právní oddělení CKTSP řešilo právní problémy týkající se zejména:

- rodinných vztahů klientů (návrhy a dohody o úpravě poměrů nezletilých dětí, odvolání proti rozhodnutí o svěřeni dětí do ústavní výchovy, prevence proti svěřeni dětí do ústavní výchovy, návrh na určení otcovství aj.);
- problémů s bydlením (právní vztahy při rozdělení společného nájmu, rasistické výpady ze strany sousedů, přechod nájmu, výpověď z nájmu, dluhy na nájemném aj.);
- problémů týkajících se dávek sociální péče a státní sociální podpory (problémy, které vyvstaly po uvalení exekuce na dávky státní sociální podpory ve vztahu k vázání dávek sociální péče na prokázání uhrazení nájemného, zastavení dávek v důsledku evidence klienta v registru vlastníků motorových vozidel v minulosti aj.);
- problémů vznikajících při uvalení exekuce na majetek či příjem klienta (nepřiměřeně vysoká odměna exekutora aj.);
- evidence obyvatel (trvalý pobyt pro občany EU i jiných zemí, přechodný pobyt, státní občanství);
- prověřování různých pochybení orgánů veřejné správy či jiných institucí a snaha o nápravu (chybný zápis v trestním rejstříku, neoprávněné vymáhání přímé úhrady poskytnuté naléhavé lékařské péče po občanu SR, chybné vyplácení dávek sociální péče, stížnosti veřejnému ochránci práv na protiprávně provedenou sterilizaci aj.);
- diskriminace na základě rasového nebo etnického původu v oblasti vzdělání, zaměstnání a bydlení

Kromě klasické poradenské péče právní oddělení zajišťuje také bezplatnou právní pomoc ve společensky naléhavých případech. Klienti, kterým bude poskytnuta bezplatná právní pomoc v celém případě (od podání žaloby do skončení řízení), jsou vybíráni dle specifických kritérií zohledňujících etické aspekty případu. Soudní řízení je však záležitostí několika let, proto se nám zatím nepodařilo žádný případ uzavřít (např. ve věci, v níž byla podána žaloba v říjnu 2004 u Městského soudu v Brně, zatím nebylo nařízeno ústní jednání).

Příklady dobré praxe

Náhrada škody pro pozůstalé (dětí pracovníka, který zemřel při pracovním úrazu)

Paní L. je matka-samoživitelka s třemi nezletilými dětmi. Otec dětí zemřel v roce 2000 v důsledku úrazu na pracovišti. Pracovník, který svou nedbalostí způsobil jeho smrt, byl odsouzen v trestním řízení. Paní L. byla soudcem poučena, že se může obrátit s žalobou na náhradu škody na občanskoprávní soud. Paní L. se obrátila na advokátku a dohodly se, že paní L. nebude platit za právní služby dopředu, neboť na to nemá prostředky, ale zaplatí až z částky, kterou společně „vysoudí“. Advokátka podala žalobu na náhradu nákladů na výživu pozůstalých (dětí) proti provozovateli jeřábu, který způsobil pracovní úraz. Později se však odstěhovala do jiných prostor, aniž by paní L. o tom informovala a paní L. se dostavila do naší kanceláře s tím, že hodlá využít bezplatné právní pomoci poskytované IQ Roma servisem. Právnička oddělení zjistila, že žaloba nebyla sepsána zcela vhodně, neboť zesnulý neměl platnou pracovní smlouvu s podnikatelem, tudíž nároky podle pracovního práva by se těžko prokazovaly, ale hlavně neexistovaly pracovněprávní nároky proti žalovanému, neboť ten byl jen provozovatelem jeřábu, který byl pronajat jinému podnikateli. Právnička konzultovala věc se soudkyní, které byla přidělena, a rozhodla se změnit návrh tak, že byl žalován provozovatel jeřábu za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku podle občanského zákoníku a zároveň podala žalobu na ochranu osobnosti, konkrétně ochranu soukromého a rodinného života klientky a jejích dětí, který byl narušen náhlou smrtí druha a otce dětí, způsobenou zaviněním zaměstnance provozovatele jeřábu. Obě řízení zatím probíhají.

Diskriminace v prodejně s oděvy

Paní V. a paní B. se obrátily na naše oddělení v červnu roku 2005 z důvodu, že je prodavačka pracující v obchůdku s oděvy odmítla vpustit dovnitř. Tvrdila, že je zavřeno, ačkoliv dle otevírací doby vyznačené na dveřích bylo zjevně otevřeno. Klientky se domnívaly, že jim prodavačka záměrně tvrdila, že je zavřeno, aby zamezila vstupu romských žen do prodejny. Rozhodli jsme se ihned vyzkoušet, co bylo důvodem tohoto jednání. Právnička oddělení společně s terénní sociální pracovníci (obě světlé pleti) vstoupily do prodejny a začaly si prohlížet zboží. Asi tři minuty poté vstoupily do obchodu klientky (Romky) a ihned ve dveřích byly prodavačkou zastaveny s tím, že je zavřeno. Právnička přistoupila k prodavačce a zeptala se, proč říká těmto zákaznicím, že je zavřeno, když v prodejně jsou jiní zákazníci. V tom vstoupil do prodejny další pracovník IQ Roma servisu (bílé pleti) a bylo mu umožněno prohlížet si zboží. Prodavačky se nejprve bránily, že mohou vpouštět do prodejny zákazníky jen po dvou. Ale jelikož nechaly vstoupit i třetího pracovníka IQ Roma servisu, jednalo se pouze o účelové tvrzení a i bez toho působilo dost nevěrohodně. Právnička přivolala Policii ČR, která sepsala zápis. Policii prodavačky uvedly, že instrukci nevpuštět osoby tmavší pleti jim dal jejich zaměstnavatel, majitel obchodu, protože mu „Romové někdy poplivali výlohu“. Na prodavačky jsme podali oznámení o přestupku a zároveň jsme jménem klientek podali žalobu na ochranu osobnosti proti majiteli prodejny, která v současnosti probíhá před Krajským soudem v Brně.

4.4 Supervize

V průběhu roku 2005 probíhala v rámci činnosti CKTSP supervizní setkání. S terénními sociálními pracovníky se na nich 2x měsíčně scházel Doc. Libor Musil (FSS MU). Setkání byla skupinová a jejich hlavním tématem bylo hledání takové skladby informací o životní situaci jednotlivých klientů, která by pracovníkům CKTSP poskytla základ pro určení dlouhodobějších cílů práce s jednotlivými klienty nebo jejich rodinami. V diskusi formulovali pracovníci otázky, které by (si) měli klást, aby získali potřebné informace o životních situacích klientů a našli s klienty takové cíle, jejichž naplnění by posilovalo odpovědnost klientů za řešení vlastní situace a problémů. Pracovníci CKTSP vyjadřovali obavu, že i v případě, že se klient díky jejich pomoci rozhodne převzít

na sebe větší díl odpovědnosti, je velmi pravděpodobné, že jeho snaha narazí na předsudky a neochotu úředníků, s nimiž při řešení svých problémů přijde do kontaktu. Se supervizorem se shodli na tom, že tyto problémy je možné řešit jednak dlouhodobým působením na sociální prostředí klientů (na příslušné úředníky a politiku obecního úřadu či jiné instituce, kterou zastupují) a dále podporou klientů při vyjasňování účelů jednání se zástupci různých institucí a při získávání dovedností v jednání s nimi. U terénních sociálních pracovníků se ve vztahu k postojům úředníků projevovala určitá beznaděj, působení na sociální prostředí však zůstává velmi významným tématem i pro práci a plány CKTSP na rok 2006.

4.5 Cíle a plány na rok 2006

Hlavním cílem pro rok 2006 je další **profesionalizace činnosti CKTSP a s tím související vzdělávání zaměstnanců i systematizace práce včetně její reflexe**. CKTSP by se mělo stát známým modelovým programem pro celou ČR i v rámci veřejnosti, stabilní zájem má projekt na dobrých vztazích s médii (zejména s tiskem a televizí). Centrum komunitní a terénní sociální práce by mělo získat výraznější **přesah do okolí Brna v rámci Jihomoravského kraje**. Jako nezbytná se jeví také **systematizace a rozšíření participativních metod monitoringu a evaluace**, pracovníci v projektu totiž potřebují kromě kvantitativních metod při reflexi své práce také její kvalitativní složku, kterou zatím nejsme schopni hlouběji zachytit. Chystá se také **systémové propojení CKTSP na programy zaměstnanosti a vzdělávání IQ Roma servisu**, v tomto smyslu jde o propustnost systému spolupráce a doporučování klientů.

5. Kombinované sekce EU projektů

V rámci projektů financovaných ze zdrojů Evropské unie provozuje o. s. IQ Roma servis kombinované sekce **na bídky služeb vzdělanosti a zaměstnanosti**. Právě v těchto oblastech se jeví jako nejúčinnější podporovat členy romské komunity na jejich cestě za vlastním úspěchem a nalezením přirozeného důstojného místa v české společnosti.

Volnočasové aktivity (kroužky, klub) slouží jako prostředek k navození zájmu mladých Romů o další aktivity realizované občanským sdružením IQ Roma servis, pedagogičtí pracovníci při nich mají možnost navázat vztah s těmito mladými lidmi, které pak přirozenou cestou vedou k zájmu o vzdělávací aktivity (doučování předmětů vyučovaných na ZŠ, kurzy angličtiny nebo PC dovednosti). Mladí lidé jsou tak motivováni k zájmu o formální vzdělání, zvýšení vzdělanosti následně zlepšuje pozici na trhu práce. Těm, kteří hledají zaměstnání a narážejí na strukturální bariéry ve společnosti, jsou pak určeny služby zaměstnanosti (Poradna pro zaměstnanost). Všechny tyto služby, společně s právním poradenstvím v běžných lidských záležitostech i speciálně v oblasti diskriminace, působí preventivně proti vzniku sociálně-patologických jevů. Vše je zabezpečováno společnými silami zaměstnanců IQ Roma servisu v rámci projektů financovaných programy Phare a Equal.

5.1 Kontext projektů – Phare 2003 RLZ a CIP Equal

5.1.1 Představení projektu Phare 2003 RLZ: Komunitní centrály pro rozvoj lidských zdrojů a profesního potenciálu romské mládeže

Projekt Phare 2003 RLZ „Komunitní centrály pro rozvoj lidských zdrojů a profesního potenciálu romské mládeže“ je realizován občanským sdružením IQ Roma servis (Brno) **v partnerství s občanským sdružením Společně-Jekhetane** (Ostrava). Projekt byl zahájen v květnu 2005 a potrvá do července 2006. Cílovou skupinou projektu je romská mládež města Brna a Ostravy ve věku cca 13–25 let, tedy žáci základních škol (7. – 9. třída), i ti, kteří základní školní docházku předčasně ukončili, dále mladí lidé v navazujícím studiu, kteří pro úspěšné zvládnutí potřebují monitoring a podporu, a rovněž dlouhodobě nezaměstnaná, nízko kvalifikovaná romská mládež. Základem pro realizaci všech aktivit v roce 2005 byla a stále je terénní sociální práce v konečných rodinách příjemců – jejich oslovování, zjišťování jejich potenciálu a potřeb v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti, informování o možnostech nabízených projektem a na to navázané motivování k využití těchto možností.

Odborný poradenský pracovník pro vzdělávání a zaměstnanost vede databázi zaměstnavatelů, vyhledává informace o volných pracovních místech, které předává v poradně klientům, oslovuje zaměstnavatele a navazuje s nimi spolupráci, asistuje uchazečům o zaměstnání při sestavování životopisů a přípravě na přijímací pohovor, ve vhodných případech klienty na pohovor přímo doprovází, vyřizuje stipendia pro středoškoláky, pomáhá klientům s výběrem školy. Právník projektu poskytuje sociálně-právní poradenství a řeší případy diskriminace. Nejčastějšími zakázkami jsou justiční a správní omyly, zdravotní pojištění občanů SR, právní úkony týkající se dětí – pěstounská péče, určení otcovství a bytová problematika.

Ze vzdělávacích kurzů se od října 2005 několikrát uskutečnil kurz „Jak hledat a najít zaměstnání“ vedený poradcem pro zaměstnanost a vzdělávání. Kurz probíhal formou jednorázového intenzivního odpoledního setkání.

ní a zájem o něj projeví uchazeči o zaměstnání ve věku okolo 30 let (tedy na horní hranici cílové skupiny projektu).

Kurz „Perfektně česky“ vedený dobrovolníky naopak navštěvovali klienti školního věku, stal se tak přitažlivou alternativou doučování českého jazyka. Na základě vysoké poptávky klientů jsme mimo projektový plán zařadili ve spolupráci s praktikantkami FSS MU kurzy angličtiny.

„Motivační a osobnostní kurz“, zaměřený na sebezpoznání klientů a jejich motivaci ke vzdělávání, proběhl v období listopad/prosinec 2005 a sestával se ze tří celoodpoledních setkání s psychologkou PhDr. Jarmilou Turbovou. Účastníci kurzu ve věku 11–15 let z něj odcházeli nadšení a rovněž PhDr. Turbová pozitivně hodnotila jejich spolupráci.

Poslední víkend v září 2005 byla realizována společně se souborem pouličního divadla a žonglování Ignis inferno Dílna žonglování, cirkusové artistiky a pouličního divadla, tzv. „Žonglovací víkend“. Dílna byla tvořena dvěma částmi. První spočívala ve výrobě žonglovacích pomůcek samotnými účastníky dílny a v nácviku žonglérského umění pod vedením MgA. Konráda Heczka v tělocvičně ZŠ Křenová v Brně. Druhá část – prezentace veřejnosti – se uskutečnila v neděli v podvečer. Zahájena byla průvodem žonglérů (účastníků Dílny), artistů (členů souboru Ignis inferno) a tanečníků (dětí a mládeže z klubovny Sdružení pěstounských rodin Brno a z o. s. Ratolest), po kterém následovala taneční a žonglérská vystoupení účinkujících v parčíku na Bratislavské ulici.

V červenci 2005 jsme uspořádali první přednášku pro mládež na téma „Prohloubení identity a sebevědomí u mladých lidí“, lektorovaná Mgr. Jarmilou Balážovou, v září potom přednášku-workshop „Romové a kultura“ s vystoupením ostravské breakdance skupiny Millenium B-Boys.

V srpnu 2005 proběhl první právní seminář pro mládež, tzv. „Antidiskriminační večírek“, vedený právnickou IQ Roma servisu Mgr. Michaelou Tomisovou, který měl zúčastněným přiblížit problematiku diskriminace – jak ji rozeznat a jak se proti ní bránit. Přednáška byla doplněna scénkami – názornými ukázkami diskriminačního chování a ukončena byla promítáním filmu s diskriminační tematikou.

Na konci srpna 2005 proběhlo setkání rodičů a dětí spojené s táborákem, kterého jsme využili k ukázkě dovedností klientů a k informování potenciálních klientů, jejich rodičů a veřejnosti o možnostech nabízených projektem. Zatím poslední přednáška se uskutečnila v prosinci 2005, vedl ji Štefan Grinvalský (člen brněnského týmu), který s účastníky probíral možnosti jejich vzdělávání.

Pracovníci občanského sdružení IQ Roma servis kontaktují a navazují spolupráci s vybranými ZŠ a SOU v linii oslovování žáků jako potenciálních klientů a se SŠ, VOŠ a VŠ, převážně v linii náboru dobrovolníků a praktikan-tů pro projekt. Dobrovolníci a praktikan-ti zajišťují v rámci projektu doučování žáků ZŠ a SŠ, které probíhá zpravidla v prostorách občanského sdružení IQ Roma servis, částečně též v domácnostech klientů.

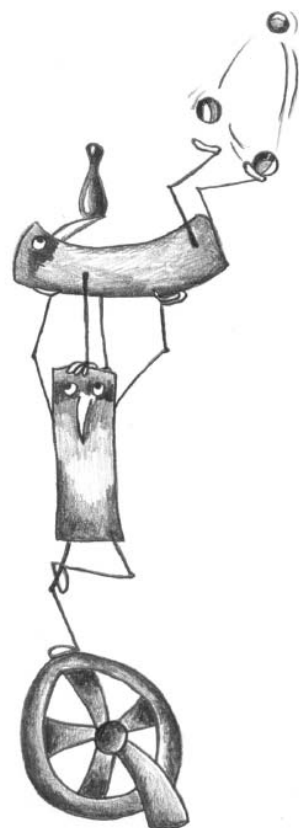
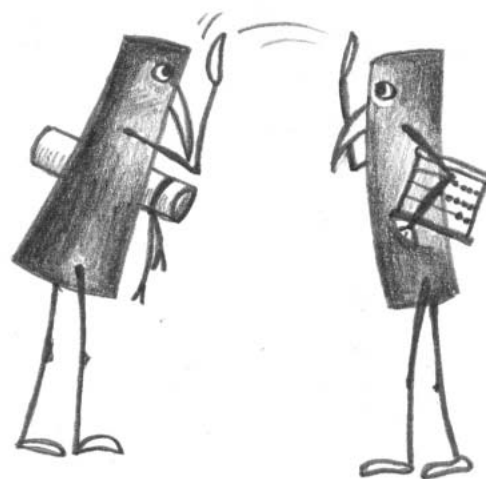
Paralelně s projektem probíhají i skupinové aktivity (taneční kroužek, filmový klub, diskotéky). Prostřednictvím naplnění zájmů klientů s nimi získají terénní pracovníci úzký osobní vztah, který je nezbytným předpokladem jejich koučování. Vzniká tím i možnost přirozeně nabídnout klientům vzdělávací kurzy a vysvětlit jim význam těchto aktivit pro další osobní rozvoj a uplatnění nejen na trhu práce, ale i v osobním životě.

Projekt je financován ze zdrojů Evropské unie a státního rozpočtu ČR.

5.1.2 Představení programu Iniciativy Společenství Equal: IQ servis – Systém pro úspěšné uplatnění Romů na trhu práce

Časovým přesahem (2005 – 2008) a svým rozsahem má projekt potenciál stát se vedle programu CKTSP kmenovou součástí nabídky občanského sdružení IQ Roma servis. **Kombinuje experty „zdola“, tedy z úrovně komunity, s experty „shora“, z úrovně institucí, vědce, praktiky i metodology, aktéry z neziskového sektoru i veřejné správy, což s sebou nese nové příležitosti k preventivním programům, nárůst efektivních a adresných služeb a strategií.** Navázáním spolupráce s partnery na národní a mezinárodní úrovni došlo ke kvalitativnímu posunu v organizačním síťování a především v nabídce služeb. Metodologie projektu se prolíná celou romskou rodinou, cílovými skupinami jsou jak děti, tak mladí dospělí a jejich rodiče, aktivity projektu jsou rozloženy do 4 propojených pilířů: Centrum motivace a stimulace, Centrum vzdělávání, Centrum informací a asistence na trhu práce a Centrum prevence, které jsou propojeny střechou Centrem evaluace a koordinace, které má na starost praktickou organizaci aktivit, kontroly a hodnocení kvality činnosti.

Projekt je financován ze zdrojů Evropské unie. Na projektu se kromě IQ Roma servisu podílí dalších 5 partnerů na mezinárodní a 12 partnerů na národní úrovni.

Mezinárodní partnerství projektu

Národní partnerství „Dafné – Únia prevencie a pomoci“ (Slovensko) – modely minimalizace dysfunkčního chování v rizikových situacích v sociálním chování klienta

Národní partnerství “Romany in Sweden – from south to north” (Švédsko) – partnery je 5 švédských municipalit (krajských samosprávných jednotek) a další organizace – efektivní metody vzniku stabilního sociálního zázemí klienta, modely sekundárního vzdělání a zaměstnanosti, mainstreamingové strategie

Národní partnerství „Romanies out to work“ (Finsko) – územní jednotka – město, ve spolupráci s neziskovým sektorem – motivačně vzdělávací modely, mainstreamingové strategie, evaluační modely

Národní partnerství „Empower Scotland“ (VB – Skotsko) – NNO ve spolupráci s podnikatelskou sférou – koncepční řešení diskriminace v přístupu k zaměstnání, mainstreamingové strategie, mediální strategie, evaluační modely

Národní partnerství „FLORAISONS“ (Francie) – modely motivace a rovnosti v přístupu z pohledu gender, mainstreamingové strategie

Národní partneři

- **o. s. Aisis, Kladno, Vsetín** – rekvalifikace, motivační modely
- **Fakulta sociálních studií MU** – personální zajištění dobrovolníků výukových modelů, spolupráce na evaluaci, supervize vzdělávacích aktivit
- **Jihomoravský kraj** – finanční zajištění projektu, spolupráce na tvorbě mainstreamingové strategie, koncepčních modelů a strategií zaměstnanosti a medializace, supervize projektu
- **LUŽÁNKY – Centrum volného času Brno, Lidická 50** – tvorba motivačních a vzdělávacích modelů
- **Odborné učiliště a Praktická škola, Lomená 44, Brno** – příprava studentů, kontaktní pracovní centrum
- **Partners Czech, o. p. s., Praha** – motivační programy zaměstnanosti, mediální strategie
- **Pedagogická fakulta MU** – personální zajištění výukových modelů, dobrovolnická sekce
- **Statutární město Brno** – spolupráce na prevenci sociálně patologických jevů, mainstreamingové strategie, koncepční řešení
- **Úřad práce Brno-město** – spolupráce na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti
Detašované pracoviště ÚP „Poradna pro volbu povolání“ – informační zdroje, příprava pracovníků, supervize činnosti v oblasti sekundárního vzdělávání
- **Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Brno** – evaluace, koncepční a mainstreamingové strategie
- **Základní škola Brno, Merhautova 37** – příprava, kontaktáž žáků
- **ZŠ a MŠ Brno, Křenová 21** – příprava, kontaktáž žáků

5.2 Nabídka EU projektů pro klienty o. s. IQ Roma servis

5.2.1 Centrum motivace a stimulace

V současné době realizuje IQ Roma servis v rámci kombinovaných sekcí Phare/Equal několik druhů **volnočasových aktivit**. Tyto aktivity motivují mladé klienty k další návštěvě naší organizace a především vytvářejí prostor pro komunikaci, v níž jsme schopni nabízet a motivovat je ke vzdělávacím aktivitám, které jsou pro naši organizaci prioritou.

Dále tyto aktivity slouží k naplnění volného času, který si naši klienti neumějí sami naplánovat a je proto vhodnou alternativou k patologickým vlivům ulice.

Denně je otevřena **klubovna**, která kromě občerstvení nabízí i stolní hry nebo čas strávený v přítomnosti pedagogického pracovníka. V **tanečním kroužku** se učí tradiční romské tance, kterými se utváří pozitivní vztah k romské kultuře a tradicím a Street dance – volný styl moderní doby, který může lákat nejen mladé Romy. Techniky **výtvarných dílen** jsou plánovány dle ročních období tak, aby vystihly nálady a atmosféru přítomnosti a rozšířily hranice kreativity a estetického citění. Dalšími zájmovými aktivitami jsou **žonglování**, **dramatická výchova** (strukturované drama) a **divadlo Fórum**. Tyto aktivity umožňují mladým vyzkoušet si ve fiktivním ději nejrůznější role a situace. Učí se tak různým způsobem reagovat na vzniklé problémy nejen v divadelní hře, ale také v životě. Probíhá také čistě **dívčí klub Romane Čercheňa**, kam je klukům vstup zakázán a dívky si mohou popovídat o všem, co je trápí nebo těší. Každý týden mohou také klienti zhlédnout nejrůznější filmy ve filmovém klubu dle jejich přání. V roce 2006 se rozběhne také **kroužek foto-video-střih**. Cílem kroužku je osvojit si dovednosti manipulace s digitálním fotoaparátem – ovládání fotoaparátu, základy expozice, volba vhodné kompozice, úprava fotografií pomocí počítačového softwaru.

Všechny tyto kroužky slouží pedagogickým pracovníkům i jako společenský prostor, ve kterém mohou **navázat vztah a působit tak výchovně**. Mají šanci lépe odhadnout vlohy či schopnosti dětí a podle toho jim i pomáhat při výběru následných vzdělávacích aktivit a institucí, nebo jenom kroužků, ve kterých by svůj talent mohli maximálně rozšířit.

Klienti Centra motivace a stimulace

5.2.2 Centrum vzdělávání

EU projekty klientům nabízejí i vzdělávací aktivity. Romské mládeži mezi 13—18 lety se věnují pedagogové občanského sdružení IQ Roma servis a dobrovolníci především z řad studentů Pedagogické fakulty a Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Pomáhají klientům zvládat školní povinnosti a umožnit jim tak nástup na střední školu, absolvování střední školy totiž zvyšuje šance uspět na trhu práce a může tedy vylepšit sociálně-ekonomický status cílové skupiny.

Doučování je organizováno dvojím způsobem. Jedním je kolektivní výuka, kdy se mládež setkává 1–2× týdně ve skupině vrstevníků v prostorách IQ Roma servisu na pobočce Hybešova 41. V současnosti vzděláváme více než 20 romských dětí, které jsou při výuce rozděleny do malých skupin, maximálně po pěti účastnících. Výuka trvá 60 nebo 90 minut a je zdarma. Pro klienty je vytvořeno co nejpříjemnější, neformální prostředí odlišné od školy, ke které mají často averzi, která se pak přenáší na vzdělávání jako takové. Druhým způsobem je individuální výuka přímo v rodinách klientů, která je zajištěna dobrovolníky. V těchto případech rodiny sice mají zájem o to, aby se dítě dodatečně vzdělávalo, ale z nějakých důvodů nepovažují kolektivní výuku za vhodnou.

Těžištěm vzdělávacích aktivit v našem centru jsou:

- doučování
- počítačové kurzy
- lekce anglického jazyka

Doučujeme klíčové předměty, se kterými mají mladí největší problémy, zejména češtinu, matematiku a fyziku. Důraz je při doučování této cílové skupiny kladen na osvojování základních znalostí těchto předmětů a jejich propojení s praktickým životem. Třikrát týdně rovněž nabízíme lekce angličtiny, které navštěvuje přibližně 20 žáků. Jejich účastníci si interaktivní formou osvojují především verbální dovednosti s důrazem na schopnost hovořit v rámci nejběžnějších situací každodenního života.

5.2.3 Pedagogicko-psychologický servis

► Poradna pro volbu školy

Poradna pro volbu školy má za cíl rozvoj osobnosti dítěte jak v rovině rozumových schopností, tak sociálních dovedností, které jsou předpokladem pro pře-

Klienti Centra motivace a stimulace tancují na Mikulášské besídce

vzetí odpovědnosti za vlastní život i roli mladého člověka ve společnosti, kde je správná volba povolání jedním z podstatných momentů.

V roce 2005 proběhla odborná příprava pedagogických pracovníků v Poradně pro volbu školy při ÚP Brno-město, která zprostředkovává klientům odborné informace s použitím více forem a metod.

Základ tvoří individuální formy poradenství (rozhovor a konzultace). V rámci skupinového poradenství, které umožňuje poskytovat poradenské služby většímu počtu žáků, jsou při volbě povolání jednou z nejúčinnějších forem besedy. Tato setkání rozšiřují informovanost žáků o světě práce, studijních a učebních oborech, povolání, podmínkách přijetí na studium nebo dalších možnostech uplatnění na trhu práce. Cílovou skupinou Poradny pro volbu školy jsou žáci sedmých (mnoho žáků již v tomto ročníku opouští ZŠ), osmých a devátých tříd. Při zvažování profesní dráhy hraje jednu z nejdůležitějších rolí rodina, proto se pedagogičtí pracovníci snaží navázat vztah nejen s žáky (aktivním vyhledáváním na školách), ale také s jejich rodiči.

Na rok 2006 plánuje Poradna pro volbu školy spolupráci s psychologem IQ Roma servisu, který:

- pomůže rozpracovat osnovy skupinového poradenství tak, aby byly k dispozici pro realizaci aktivity od září 2006
- bude provádět individuální poradenství na základě podrobných informací o konkrétním žákovi, konkrétně:
 - aktuální úroveň rozumových schopností a jejich rozložení – zhodnocení nadání žáka v jednotlivých oblastech
 - školní prospěch a preference jednotlivých předmětů
 - sociální vyspělost a osobnostní faktory

► EEG – biofeedback

Především pro **nápravu poruch chování spojených s nedostatkem pozornosti nebo soustředění**, ale i pro mládež, která např. nemá pracovní návyky, je zcela zdarma k dispozici odborně vedený a Psychologickou poradnou PhDr. Jarmily Turbové supervidovaný EEG-biofeedback, který pomáhá tyto potíže zmírňovat a stimuluje mozkovou aktivitu.

Prakticky se tento trénink provádí pomocí EEG zesilovače, spektrální analýzy EEG křivky a dvou počítačů. Na jednom počítači klient sleduje počítačovou hru, například jízdu v autě, let raketou nebo plavající delfíny. Klient však neovládá hru páčkou – joystickem, ale mozkovou aktivitou (nezávislou na vůli) prostřednictvím senzorů napojených na hlavu a na počítač. V praxi to např. znamená,

Pedagog Stanislav Komínek při doučování klientů

že rychlost auta na obrazovce se zvyšuje nebo snižuje podle frekvence EEG aktivity, toto se však odehrává zcela podvědomě a jako odměna v procesu podmiňování slouží pak úspěch ve hře (čím větší rychlost auta, tím více bodů, příjemný zvuk atp.). Druhý počítač slouží pro spektrální analýzu EEG signálu, výběr spektra pro trénink a nastavení prahů vybraných frekvencí pro ovládání hry, které řídí psychoterapeut.

Školení pedagogických pracovníků pro aplikaci tohoto výcviku probíhalo od listopadu roku 2005, k užití této metody je nyní k dispozici vyškolený personál i psycholog. Programem by mělo během celého projektu projít zhruba 40 chlapců a 40 dívek ve věku 13 až 20 let. Jsou to především děti z partnerských škol a z rodin klientů terénních sociálních pracovníků, dále pak děti, které se účastní našich volnočasových aktivit.

► Psychologická poradna

- **pro dospělé:** poskytne poradenství v nejrůznějších oblastech, zprostředkuje kontakt na další odborníky a specialisty. Pomáhá řešit rodinné a partnerské problémy a osobnostní problémy spojené s nezaměstnaností, poskytuje poradenství v oblasti profesního a osobnostního růstu.
- **pro děti a mládež:** cílem je umožnit překlenutí problémových situací a nalézt takové řešení, které bude konstruktivní, s eliminací sociálně-patologických jevů. Jedná se o široké spektrum problémů především v těchto oblastech:
 - rodinné problémy (rozvod rodičů, vztahy se sourozenci)
 - problémy spojené se školou (především téma neúspěchu ve škole, vztahy s učiteli, spolužáky, šikana)
 - problémy spojené se členstvím v partě
 - partnerské problémy
 - osobnostní problémy (sebepojetí, sebehodnocení)

U klientů je velice častý neúspěch ve škole. Obecně bývá pokládán za souhrn nejrůznějších problémů komplexní povahy, jde o širší společenské souvislosti včetně tradičního zařazování dětí do zvláštních škol, nízké hodnoty vzdělání v romských rodinách, temperament dětí atd. Ve spolupráci s pedagogy je tedy potřeba zajistit celostní přístup k dítěti s jeho specifickými vzdělávacími potřebami a přihlídnout k osobnostním dispozicím. Předpokladem pro úspěšnou školní docházku je především správná motivace a související hodnotová orientace i v rodinném kontextu. Právě spolupráce s rodinou je v této oblasti naprosto nezbytná. Na školní neúspěšnosti se často podílí i poruchy chování, které, pokud jsou včas diagnostikovány, mohou být alespoň částečně eliminovány.

5.2.4 Centrum informací a asistence na trhu práce – Poradna pro zaměstnanost

Cílem Poradny pro zaměstnanost (Cejl 49, Brno) je **poskytnout maximální možnou podporu klientům hledajícím zaměstnání.**

Pracovníci Poradny pro zaměstnanost vyhledávají nabídky pracovních míst a připravují klienta pro nástup na toto volné pracovní místo. Protože každý zaměstnavatel hledá pracovníka, který mu bude dlouhodobým přínosem, hlavní důraz je v Poradně pro zaměstnanost kladen na rozvoj a prohloubení již získaných profesních kompetencí a na osvojení si znalostí a dovedností nových, potřebných pro výkon případné nové, na trhu žádanější profese. Toto úsilí je naplňováno skrze širokou nabídku kurzů, školení, praxe či zprostřed-

Pracovnice Poradny pro zaměstnanost Martina Achiliová s klientkou

kování rekvalifikace. Vedle vzdělávacích aktivit nabízí Poradna pro zaměstnanost pomoc při hledání a výběru vhodného zaměstnání, připravuje klienty na pohovor, v případě získání zaměstnání realizuje na žádost klienta nebo zaměstnavatele mediaci.

Koncepční oblastí, kterou se Poradna pro zaměstnanost zabývá, je mapování trhu práce, prvků aktivní politiky zaměstnanosti a následné oslovení potenciálních zaměstnavatelů.

I přes krátké působení Poradny pro zaměstnanost se tedy objevují první hmatatelné výsledky, které naznačují, že v České republice existují mezi zaměstnavateli i tací, kteří nejsou zatíženi rasismem a xenofobií. S nediskri-

Příklad dobré praxe

Klient navštívil Poradnu pro zaměstnanost a požádal o asistenci při hledání zaměstnání a při vyřizování sociálních dávek. Ve věci sociálních dávek byl klient odkázán na Centrum komunitní a terénní sociální práce, kde mu bylo poskytnuto odborné poradenství. S pracovníci Poradny pro zaměstnanost pak řešil pouze otázku zaměstnání. První dvě setkání byla směřována k analýze klientovy situace, definování jeho reálných možností při uplatnění na trhu práce a vytvoření konečné představy o tom, jaká zaměstnání by mohl vykonávat. Další setkání se uskutečnilo na základě telefonátu, ve kterém pracovníce Poradny klienta informovala o volném pracovním místě v japonské společnosti, která v Brně vyrábí klimatizace. Následně se klient dostavil do Poradny pro zaměstnanost osobně, aby se s jejími pracovníky na interview připravil. Neměl moc velkou představu o tom, co se na takovém pohovoru děje, byl proto proškolen a připraven na možné otázky. Dostal také informace o tom, že v této společnosti zaměstnanci ráno absolvují povinné společnou rozcívkou a nosí předepsané firemní oblečení. Klient na tuto nabídku reagoval pozitivně a souhlasil s domluvením osobního pohovoru u potenciálního zaměstnavatele. Na poslední, čtvrté návštěvě Poradny pak klient oznámil, že u přijímání pohovoru uspěl a zaměstnání získal.

minujícím přístupem se prozatím setkáváme především u podniků se zahraničním (spolu)vlastníkem.

Jednotlivým rysem uživatelů služeb Poradny pro zaměstnanost je touha zlepšit svou životní situaci a získat perspektivu dlouhodobého zaměstnání, finančního příjmu, zkušeností a praxe v kvalitní firmě. Poskytované služby jsou určeny primárně romským klientům. Poradnu pro zaměstnanost však ve značné míře navštěvují i příslušníci majoritní společnosti či jiných národností. Klientela je tedy velice různorodá.

6. Doplňkové projekty a akce 2005

6.1 Monitoring & Evaluace

O. s. IQ Roma servis klade velký důraz na **systematický a kvalitně prováděný monitoring a evaluaci své práce**, včetně dalšího zdokonalování těchto technik jak na kvantitativní, tak i kvalitativní úrovni.

Za účelem vyhodnocení dopadů projektů neziskových organizací na život romské komunity došlo v průběhu roku 2005 k několika školením, jejichž cílem bylo posílení odborných schopností pracovníků neziskových organizací. Tato školení byla zařazena po odborné stránce britskou neziskovou organizací INTRAC (www.intrac.cz) a po stránce finanční organizací CordAid (www.cordaid.nl).

V první fázi projektu byl pod vedením expertů organizace Intrac Briana Pratta a Anne Garbutt v rámci semináře konaného 9.–13. 5. 2005 v Oxfordu vyškolen pracovník IQ Roma servisu Wail Khazal. Obsahem bylo seznámení se základními metodami monitoringu a evaluace (M&E), metodologií a participativním tréninkem metod. V průběhu května a června 2005 pak došlo k vyškolení pracovníků IQ Roma servisu v metodách M&E pod vedením Janice Griffen (INTRAC).

V dalším stadiu jsme realizovali **pilotní výzkum metodou skupinového a individuálního rozhovoru s klienty** IQ Roma servisu. Celkem jsme provedli 14 individuálních a 1 skupinový rozhovor. Cílovou skupinu tvořily ženy - matky ve věku 25-50 let, které byly náhodně vybrány z databáze stávajících klientů IQ Roma servisu. Tématem rozhovorů byla spokojenost s úrovní sociálních služeb poskytovaných v Brně. Celkem bylo dotazováno 20 žen.

Z hlediska obecné spokojenosti zmiňovaly klientky především nedostatečnou nabídku sociálních služeb pro dospívající mládež a špatnou dostupnost služeb pro děti. S ohledem na osobní zájmy a potřeby vyjádřily některé klientky zájem o prostor ke scházení se, komunikaci s vrstevnicemi. Nedostatky vidí především v nabídce komerčních služeb, v okolí jejich bydliště převažují zastavárny a herny, schází jim některé obory služeb (např. kadeřnictví, prádelna, čistírna, lékárna, specializované prodejny potravin atd.)

Se službami IQ Roma servisu projevovaly klientky spokojenost, ale tato informace není hodnotitelná, neboť tazatelé byli pracovníci organizace. Se službami městské samosprávy vyjádřily klientky částečnou spokojenost, objevovaly se zmínky o aroganci, neprofesionalitě, nedostatečném poskytování informací. Několik z nich zmínilo, že chápou jednání městské samosprávy jako výraz přetížené organizace zahlcené prací.

Třetí fází projektu bylo výjezdové pokračování semináře pro pracovníky IQ Roma servisu, během něhož došlo k praktickému použití metod nejvýznamnější změny, analýzy zainteresovaných a zjištění úrovně potřeb vzdělání v organizaci.

V návaznosti proběhlo školení pro pracovníky neziskového sektoru a veřejné správy (celkem 26 účastníků, z toho 16 zástupců NNO a 10 zástupců samosprávy a státní správy), které se konalo ve dnech

27. – 29. 7. 2005. Cílem tohoto školení bylo, aby pracovníci IQ Roma servisu předali své znalosti a dovednosti nabyté v předešlých dvou fázích projektu dalším subjektům, které se podílejí na rozvoji sociálních služeb. V rámci semináře byla vypracována metodologie pro evaluaci rozvoje vzdělanosti a bydlení, které jsou využívány v rámci činnosti IQ Roma servisu. Na základě seminářů pak byla vytvořena nabídka pro další neziskové organizace a instituce, které by mohly mít o školení zájem.

6.2 MRG – evaluace projektu Phare

Mezinárodní organizace Minority Rights Group International pověřila v rámci programu Roma Advocacy Programme experty Bristolské univerzity Willa Guye a Sandora Kovatse evaluací vybraných projektů programu Phare. Evaluace probíhá v období září 2005 – březen 2006 současně ve čtyřech zemích – Česká republika, Slovenská republika, Rumunsko a Maďarsko. V České republice byl k evaluaci vybrán projekt Phare 2002 Zlepšení dlouhodobých příležitostí pro Romy, zaměřený na terénní sociální a komunitní práci ve vyloučených komunitách.

K evaluaci byly společně s Willem Guyem vybrány čtyři domy, ve kterých občanské sdružení IQ Roma servis mj. realizovalo svou projektovou činnost. Jedná se o domy v ulicích Příční, Mostecká a Dornych. V průběhu listopadu a prosince 2005 bylo osloveno celkem 16 klientů (4 z každého domu) a formou individuálního rozhovoru byly zjišťovány dopady projektových aktivit. K ověření a doplnění získaných poznatků bylo následně pozváno 12 klientů ze dvou domů (6 z každého domu) na skupinový rozhovor. Poté byl realizován i jeden skupinový rozhovor se třemi pracovníky, kteří se podíleli na projektu a dva individuální rozhovory se zástupci majitelů bytových domů – Magistrátu města Brna a správy nemovitostí.

Tématicky byla struktura rozhovorů zaměřena na zjištění změny – v individuálním kontextu klientů, z pohledu celého domu a jeho nejbližšího okolí, v jednání s relevantními institucemi a ve vlastní práci terénních sociálních pracovníků.

Výzkum realizovali pracovníci IQ Roma servisu, kteří byli vyškoleni v rámci spolupráce s organizací INTRAC. V současné době jsou získané informace zpracovávány a v průběhu jara 2006 dojde ke zveřejnění výstupů evaluace ve zprávě z projektu, která bude zároveň přeložena do anglického jazyka (bude k dispozici mj. na www.iqrs.cz v sekci Dokumenty ke stažení).

Školící pracovník IQ Roma servisu Wail Khazal s účastníky semináře

7. Vzdělávání zaměstnanců IQ Roma servisu

Kvalita služeb poskytovaných kteroukoli organizací je závislá především na kvalitách jejích jednotlivých pracovníků. Občanské sdružení IQ Roma servis proto realizuje od 1. 11. 2005 vzdělávací projekt financovaný ze zdrojů EU „**Program akcelerace kapacity a kvality služeb sociálního začleňování**“. Tento program rozvíjí osobnostní a profesionální charakteristiky zaměstnanců organizace prostřednictvím několika vzájemně se doplňujících kurzů.

7.1 Osobnostní kurz

Kurz probíhá formou intenzivních interaktivních skupinových seminářů, které vede zkušená klinická psycholožka a psychoterapeutka PhDr. Jarmila Turbová. Pro účastníky kurzu je připraven také seminář neverbální komunikace s mimem, režisérem a pedagogem Prof. Ctiborem Turbou.

Obsahově je osobnostní kurz zaměřen na tyto čtyři oblasti:

- **Sebepoznání** – uvědomění si silných a slabých stránek pomocí metod sebepoznání a výběr dalších oblastí, ve kterých se pod vedením PhDr. Turbové zaměstnanci osobnostně rozvíjejí
- **Antistresový trénink** – seznámení s antistresovými metodami, metodami psychohygieny, lepší práce s emocemi a zvládání stresových a krizových situací

- **Krizový management** – reflexe krizové situace, vymezení odpovědnosti a flexibilní reakce na potřeby týmu a výzvy situace.
- **Komunikace** – rozvoj technik aktivního naslouchání, schopnosti efektivní komunikace v týmu

7.2 Strategické plánování, fundraising a standardy sociální práce

- **Strategické plánování organizace** – Ing. Pavel Němeček vede účastníky kurzu k samostatné tvorbě strategického plánu, který umožní sledovat a naplňovat záměry a cíle organizace, stanovit si priority budoucího vývoje poskytovaných služeb a plánovat finanční a lidské zdroje v organizaci
- **Kurz fundraisingu** – probíhá také pod vedením Ing. Pavla Němečka, který předává účastníkům své mnohaleté zkušenosti, rady a praktické dovednosti nezbytné pro úspěch při získávání finančních, lidských a materiálních zdrojů a navázání dlouhodobé spolupráce s firemními dárci, sponzory a dalšími organizacemi
- **Kurz zavádění národních standardů v sociálních službách** – Mgr. Martin Haicl, lektor a inspektor kvality sociálních služeb, vede zaměstnance organizace při revidování, modifikaci a upřesnění standardů práce v organizaci s cílem zvyšovat kvalitu a profesionalitu služeb poskytovaných klientům

Pracovníci IQ Roma servisu plánující svou další činnost

Vzdělávání zaměstnanců v rámci projektu „Program akcelerace kapacity a kvality služeb sociálního začleňování“ je doplňováno a rozvíjeno v rámci jednotlivých projektových týmů pod vedením manažerů organizace.

V roce 2006 projekt navede účastníky k praktickému zkoušení a ověřování fundraisingových dovedností, nově stanovených standardů v sociálních službách a k dílčím činnostem, které společně povedou k naplňování cílů strategického plánu organizace. Zaměstnanci budou dále rozvíjet a naplňovat stanovené individuální akční plány, a to jak zvyšováním své profesní kvalifikace v rámci svých pracovních rolí, tak rozvojem individuálních dovedností komunikace, sebepoznávání a tréninkem antistresových technik.

Výhledově se chceme dále zaměřit na posílení personálního managementu a personální politiky o. s. IQ Roma servis a na zlepšení systémů evaluace práce.

8. Nabídka služeb a školení dalším subjektům působícím v oblasti sociální práce

Občanské sdružení IQ Roma servis stabilně nabízí externím subjektům několik typů služeb a seminářů, jejichž prostřednictvím předávají školení pracovníci své zkušenosti ve sféře sociální práce a v neziskovém sektoru jako takovém. Profesionalizace fungování každé NNO totiž přináší naléhavou otázku, jak sledovat výstupy, výsledky a dopady činnosti organizace. Má naše práce smysl? Přináší cílové skupině to, co přinášet má? Hledání odpovědí na tyto otázky není jednoduché a má svá metodologická pravidla.

8.1 Evidence činnosti – profesionální administrace a dokumentace

V souladu s požadavky, které na práci NNO klade zavádění standardů sociálních služeb, je třeba začít od evidence činnosti. Školení **pracovníci IQ Roma servisu pomáhají jiným organizacím zkvalitnit dokumentaci, archivaci a zpracování dat** prostřednictvím speciálních seminářů a služeb:

1 – Sestavení evidenční databáze práce s klienty podle potřeb konkrétní organizace

Speciální databáze vytvořená podle individuálních potřeb dané organizace, která v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů umožňuje typologizovat zakázky podle jejich charakteru, obsahu, institucí, se kterými organizace spolupracuje, způsobu kontaktu, času a výsledku.

2 – Školení zaměstnanců v evidenci činnosti

Seminář zaměřený na evidenci činnosti v organizacích pracujících s klienty formou terénní sociální práce a poradenské činnosti. Předávaný systém je založen na evidenci realizované činnosti a využití výstupů pro potřeby donorů, pro interní hodnocení činnosti, pro strategické plánování na základě potřeb klientů a k propagační činnosti.

3 – Komplexní služby analytického zpracování evidence činnosti

Od vytvoření databáze, přes školení zaměstnanců v evidenci činnosti, průběžné zprávy o výsledcích činnosti, práci zaměstnanců a podklady pro informační a reklamní dokumenty, až po případné rozšíření do procesu evaluace činnosti organizace.

Reference kvality může poskytnout Odbor sociální péče Magistrátu města Pardubice.

8.2 Monitoring a evaluace

Monitoring a evaluace jsou metodami, které umožňují **vyhodnotit kvalitu činnosti organizace**. Vyjadřují zodpovědnost vůči donorům i klientům a zároveň posilují vnitřní fungování organizace, protože členové a zaměstnanci se jimi učí **věnovat pozornost výsledku, nejen samotnému procesu poskytování služby**. Činnost organizace je pak udržitelná co do poměru kvality a kvantity práce, z pohledu organizačního i finančního, interního i externího.

Občanské sdružení IQ Roma servis má velice dobré zkušenosti s výsledky monitoringu a evaluace, které již několik let v organizaci probíhají, proto byli někteří pracovníci uvolněni k hlubšímu studiu a tréninku těchto metod, především k účasti na projektu „Cordaid Roma Pilot Programme: Towards Inclusive Roma Programming – Monitoring and Evaluation“ realizovaného neziskovou nevládní organizací INTRAC, která v této oblasti působí více než 20 let. Nyní má o. s. IQ Roma servis k dispozici vyškolený lektorský tým schopný poskytnout své zkušenosti dalším organizacím.

V dlouhodobé nabídce školení tak **IQ Roma servis nabízí semináře koncipované jako participativní program formou aktivního tréninku účastníků**. Metodologie a obsahová stránka seminářů je sestavena ve spolupráci s organizací INTRAC. Na základě dohody je možné sestavit individuální plán v rámci školené organizace, standardně nabízíme:

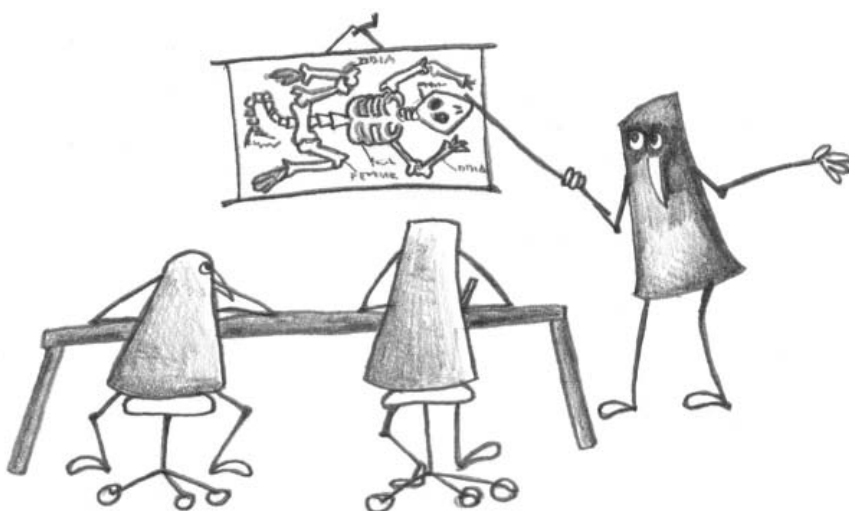
- 1 – interaktivní semináře metodologie monitoringu & evaluace
- 2 – průběhový externí koučing pracovníků při procesu evaluace
- 3 – sestavení projektu monitoringu & evaluace dle specifických potřeb školené organizace
- 4 – realizaci evaluace projektu nebo činnosti organizace

Reference mohou poskytnout Brian Pratt, Anne Garbutt, Janice Griffen (INTRAC – www.intrac.org). Více informací poskytne Wail Khazal (wail.khazal@iqrs.cz).

8.3 Právní školení pro zaměstnavatele

V souvislosti s antidiskriminačním právem EU a jeho implementací do českého práva vyvstávají pro zaměstnavatele nové povinnosti a závazky vůči zaměstnancům týkající se **boje proti diskriminaci** na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství, víry, světového názoru, zdravotního postižení, věku anebo sexuální orientace. Pro ty zaměstnavatele, kteří chtějí postupovat v souladu s právem a chtějí vědět, co právo skutečně vyžaduje, nabízíme kompletní právní servis v těchto oblastech:

- Obsah principu rovného zacházení ve vztahu k ženám v českém pracovním právu
- Obsah principu rovného zacházení ve vztahu k etnickým menšinám v českém pracovním právu
- Obsah principu rovného zacházení ve vztahu k jiným skupinám v českém pracovním právu
- Výjimky z obecného principu rovného zacházení
- Formy diskriminace
- Povinnosti zaměstnavatelů
- Sankce

Bližší informace a ceny školení budou sděleny osobně. V případě zájmu kontaktujte právníčku IQ Roma servisu JUDr. Veroniku Lovritš (veronika.lovrits@iqrs.cz).

8.4 Doplnkově o. s. IQ Roma servis také nabízí

- právní školení na klíč (dle individuální potřeby po domluvě s právním oddělením)
- konzultace institucím a podnikům ve věci antidiskriminačních směrnic a politik
- školení a přednášky v metodice, realizaci a administraci terénní sociální práce
- školení a konzultace v managementu a rozvoji NNO
- konzultace ke koncepci, řízení a evaluaci projektů
- konzultace v oblasti strategií sociální inkluze sociálně vyloučených komunit

Více informací poskytne Katarína Klamková (katarina.klamkova@iqrs.cz)

Zpracovali pracovníci o. s. IQ Roma servis, 30. 12. 2005

textové zpracování: Wail Khazal, Jana Buzinisová, Julius Kliment, Martin Giňa, Veronika Lovritš,
Michaela Tomisová, Katarína Klamková, Radim Kudělka a další

odborné analýzy: Wail Khazal

ilustrace a korektury: Jana Buzinisová

vydalo: o. s. IQ Roma servis, Brno

tisk: Tiskárna Mlok, Brno, 2006

Tento dokument byl vytvořen za finančního přispění MPSV ČR a JMK. Názory zde prezentované vyjadřují výhradně postoje o. s. IQ Roma servis.

Dlabání dýní

Diskotéka – vystoupení skupiny Millenium B-Boys

Mikulášská besídka

Komunitní akce na Dornychu

Táborák – komunitní akce na Hybešové

Návštěva klientky

Účastníci Valentýnského večírku

Účastníci Antidiskriminačního semináře

Žonglovací víkend – nácvik dovedností

Výtvarné odpoledne

Žonglovací víkend – průvod městem

Helloweenský večírek

Jak se můžete zapojit Vy?

Pokud máte zájem podílet se na některém z projektů realizovaném o.s. IQ Roma servis anebo získat o nás více informací, neváhejte a kontaktujte nás.

Rádi s Vámi vše prokonzultujeme.

Považujete-li naši činnost za prospěšnou či důležitou, podpořte nás!
Je mnoho způsobů - přímá dobrovolná pomoc, poskytnutí know-how nebo služby zdarma, materiální nebo finanční dar, projektová půjčka na překlenovací období, podpora prezentace...

Více informací osobně na **www.iqrs.cz** pod odkazem **Pomoc a podpora**.

Bankovní spojení: 189104187/0300 (ČSOB a.s., pobočka Brno, Milady Horákové 6)

Za podporu v roce 2005 děkujeme:

a) firmám a institucím:

- Jihomoravskému kraji za poskytnutí překlenovací půjčky pro realizaci projektu CIP Equal – Systém pro úspěšné uplatnění Romů na trhu práce, bez které by projekt nebylo možné z pozice neziskové organizace realizovat
- Ovocnářskému družstvu Brno-Starý Lískovec, které nám ochotně poskytlo 30 kg vynikajících jablek na Mikulášský večírek
- Tesco Stores ČR, a. s. za dar sladkostí pro akce s dětmi a mládeží
- společnosti Microsoft ČR za poskytnutí certifikátu pro zvýhodněný nákup software
- Raiffeisenbank, a. s. za dar starších PC pro romské studenty

b) dobrovolníkům (jednorázovým i dlouhodobým), kteří zadarmo a ochotně věnovali svůj čas, svoje schopnosti, dovednosti, možnosti pro usnadnění provozního i obsahového chodu o. s. IQ Roma servis (od zapůjčení auta a rozvozu, technického servisu, konzultace po přímou práci s mládeží)

c) hlavním donorům: Jihomoravskému kraji

Ministerstvu práce a sociálních věcí
EU Phare
Evropskému sociálnímu fondu

Zvláštní poděkování v roce 2005 za finanční dary patří
Michaele Tomisové, Kataríně Klamkové a Wailu Khazalovi.

Poskytnutí přímého finančního daru nám spolu s členskými příspěvky a vlastní výdělečnou činností formou školení apod. pomáhá budovat tolik potřebné a strategické volné zdroje pro neziskovou organizaci.

o. s. IQ Roma servis, Cejl 49, pob. Hybešova 41, 602 00 Brno
tel.: 543 214 805, mobil: 608 820 637, fax: 543 214 809
e-mail: iqrs@iqrs.cz, <http://www.iqrs.cz>, IČ: 653 41 511

Tým IQ Roma servisu 2005

Foto: Michal Veselý

Iniciativa Společensví
EQUAL

